

Powszechny
dziennik praw państwa i rządu
dla
cesarstwa austriackiego.

Część LXXII.

Wydana i rozesłana
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 14. Grudnia 1852,
w wydaniu niniejszem: 19. Stycznia 1853.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

LXXII. Stück.

Ansgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 14. December 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 18. Jänner 1853.

Część LXXII.

Wydana i rozesłana w języku niemieckim d. 14. Grudnia 1852,
w wydaniu niniejszem: d. 19. Stycznia 1853.

250.

Patent cesarski z dnia 3. Grudnia 1852,

obowiązujący w krajach koronnych Austrii niższej i wyższej, w Solnogradzie, Styryi, Krainie, Karyntyi, Gorycyi i Gradysce, Istrii, w Tryeście, Tyrolu i Vorarlbergu, w Czechach, Morawii, Szląsku, w Galicyi z Krakowem i na Bukowinie.

mocą którego wydana zostaje w powyższych krajach koronnych nowa ustawa
leśna, obowiązująca mająca od 1 Stycznia 1853 r.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroatyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austrii; Wielki - Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książę górniego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; książęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzaeyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu, Feldkirehu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Zabezpieczenie potrzebnej ilości drzewa, będącego we wszystkich stosunkach życia tak ważnym artykułem, nakładało zawsze na rząd obowiązek rozciągnięcia opieki swojej na własność, utrzymanie i uprawę lasów, i plantacyj drzew, przez ustanowienie własnych ku temu praw i rozporządzeń, które są objętymi w porządkach leśnych, wydanych dla pojedynczych części państwa Naszego.

Zważywszy jednakże, iż te pojedyncze porządki leśne, zmienionym pod wielu względami stosunkom już więcej nie odpowiadają należycie, postanowiliśmy po wysłuchaniu Naszych ministrów i po zasięgnięciu Naszej Rady państwa, wydać niniejszą ustawę leśną dla następujących krajów koronnych, mianowicie: dla arcyksięstwa Austrii niższej i wyższej, dla księstwa Solnogradu, dla księstwa Styryi, dla księstwa Karyntyi,

LXXII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 14. December 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 19. Jänner 1853.

250.

Kaiserliches Patent vom 3. December 1852,

wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien mit Krakau und die Bukowina,

wodurch für diese Kronländer ein neues Forstgesetz erlassen, und vom 1. Jänner 1853 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;
König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Ilirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

Die Sicherstellung der in alle Lebensverhältnisse eingreifenden Holzbedürfnisse hat der Regierung stets die Verpflichtung auferlegt, für den besonderen Schutz des Eigenthumes, der Erhaltung und Pflege der Wälder und Holzpflanzungen, durch eigene Gesetze und Vorschriften Sorge zu tragen, welche in den einzelnen für die verschiedenen Theile Unseres Reiches erlassenen Wald-Ordnungen aufgenommen sind.

In der Betrachtung, dass diese vereinselten Wald-Ordnungen vielen veränderten Verhältnissen nicht mehr ganz entsprechen, finden Wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, für nachgenannte Kronländer, nämlich: das Erzherzogthum Oesterreich unter und ob der Enns, das Herzogthum Salzburg, das Herzogthum Steiermark, das Herzogthum Kärnthen, das Herzogthum Krain, die gefürstete Graf-

dla księstwa Krainy, dla książęcego hrabstwa Gorycy i Gradyski, dla margrabstwa Istrii, dla miasta Tryestu wraz z jego okręgiem, dla książęcego hrabstwa Tyrolu i Vorarlberga, dla królestwa Czech, dla margrabstwa Morawii, dla księstwa górnego i dolnego Szląska, dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświęcimem i Zatora i z Wielkiem-księstwem Krakowskiem i dla Bukowiny; — stanowiąc zarazem, iż z dniem, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie, przepisy policyi leśnej, istniejące dotąd w wyż wymienionych krajach koronnych, utracą moc swoją.

Zresztą ustawa niniejsza, obowiązywać zacznie z dniem 1. Stycznia 1853 roku, i zastosowaną być winna, o ile pewne czynności za karne uważa, także i na wiszące już śledztwa i dawniej wydarzone wypadki, jak dalece na ostatnie nie jest w niej większa kara nałożona, jak w przepisach dawniej obowiązujących.

U S T A W A   L E Ś N A.

ROZDZIAŁ I.

O gospodarstwie leśnem.

§. 1.

Lasy dzielą się:

- a) Na lasy rządowe, t. j. na lasy należące do państwa i takie, których zarząd wprost przez władze rządowe wykonywanym bywa;
- b) na lasy gminne, t. j. na takie lasy i plantacye drzew, które należą do gmin miejskich i wiejskich; nakoniec
- c) na lasy prywatne, t. j. lasy, należące do pojedynczych obywateli państwa, tudzież do różnych zakonów, klasztorów, beneficjów i funduszów, i do takich spółnictw, które polegają na tytule prawa prywatnego.

§. 2.

Bez pozwolenia, nie wolno gruntu leśnego obracać na inne cele, jak tylko na uprawę drzewa. Pozwolenie do tego, mogą udzielić, co do lasów rządowych (§. 1 a), tylko ministerstwa, do których zakresu to należy; gdzie zaś zachodzą względy strategii lub obrony, także tylko w porozumieniu z ministeryum wojny, po dokładnem dochodzeniu władz politycznych i po wysłuchaniu wszystkich stron przytem interesowanych.

Co do lasów gminnych (§. 1 b) i lasów prywatnych (§. 1 c), udzielenie pozwolenia należy do zakresu władzy obwodowej, która po uprzednim wysłuchaniu posiadacza samychże, tudzież osób, mających prawo do tegoż lasu, rozstrzygnie: czy ze względu na dobro publiczne, pozwolenie udzielonem być może lub nie. Jeżeli przy tej sposobności inne osoby wystąpią z zarzutami, na prawie prywatnem opartemi, wówczas władza obwodowa, odeszle posiadacza, proszącego o pozwolenie, do przeprowadzenia praw swoich przeciw nim, na drogę prawa cywilnego. Aż do rozstrzygnięcia, mającego nastąpić w tym przedmiocie, nie można będzie czynić żadnej zmiany ze szkoda stanu leśnego.

schaft Görz und Gradiska, die Markgrafschaft Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete die gefürstete Grafschaft Tirol und Vorarlberg, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren, das Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien, das Königreich Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Grossherzogthume Krakau und für das Herzogthum Bukowina das gegenwärtige Forstgesetz zu beschliessen, mit dessen Wirksamkeit die bis nun in den bezeichneten Kronländern bestandenen forstpolizeilichen Verschriften ausser Kraft gesetzt werden.

Uebrigens beginnt die Wirksamkeit dieses Gesetzes am 1. Jänner 1853, und dasselbe findet, in soferne es gewisse Handlungen für strafbar erklärt, auch auf schon anhängige Untersuchungen und früher vorgekommene Fälle Anwendung, wenn die letzteren keiner strengeren Behandlung als nach den früher bestandenen Vorschriften unterliegen.

F o r s t g e s e t z .

Erster Abschnitt.

Von der Bewirthschaftung der Forste.

§. 1.

Die Forste werden unterschieden:

- a) In Reichsforste, nämlich Staats- und solche Wälder, welche unmittelbar von den Staatsbehörden verwaltet werden;
- b) in Gemeindewälder, d. h. solche Forste und Holzpflanzungen, welche den Stadt- und Landgemeinden gehören; dann
- c) in Privatwälder, d. h. Wälder der einzelnen Staatsbürger, dann der verschiedenen Orden, Klöster, Pfründen und Stiftungen, endlich solcher Gemeinschaften, welche auf einem privatrechtlichen Verhältnisse beruhen.

§. 2.

Ohne Bewilligung darf kein Waldgrund der Holzzucht entzogen und zu anderen Zwecken verwendet werden. Die Bewilligung hiezu kann bei Reichsforsten (§. 1, a) nur von den mit diesen Geschäften betrauten Ministerien, und wo strategische oder Defensionsrücksichten eintreten, auch nur im Einvernehmen mit jenem des Krieges, nach genau gepflogener Erhebung der politischen Behörden, über Anhörung aller dabei Betheiligten, ertheilt werden.

Bei Gemeindewäldern (§. 1, b) und Privatwäldern (§. 1, c) steht die Ertheilung einer solchen Bewilligung der Kreisbehörde zu, die hierüber erst die Besitzer selbst, nebst jenen, die Rechts-Ansprüche auf den fraglichen Wald haben, einvernehmen und darüber entscheiden wird, ob die Bewilligung aus öffentlichen Rücksichten gegeben werden könne oder nicht. Werden bei dieser Verhandlung von anderen Personen privatrechtliche Einwendungen erhoben, so hat die Kreisbehörde den, die Bewilligung ansuchenden Waldbesitzer zur Austragung seiner Rechte gegen dieselben an den ordentlichen Civilrichter zu weisen. Bis zu der hierüber erfolgten Entscheidung darf keine dem Waldstande nachtheilige Veränderung vorgenommen werden.

Kto bez pozwolenia obraca grunt leśny na inne cele, ulegnie karze od 1 do 5 złr. za każdy morg n. a.

Części lasu, o których mowa, należy znowu poddać pod uprawę lasu w odpowiednim przeciągu czasu, który według potrzeby przez biegłych ustanowionym będzie. Jeżeli uprawa nie nastąpi w czasie oznaczonym, kara powtórnie nałożoną będzie.

§. 3.

Świeżo wycięte części lasu (natonia) muszą być poddane na nowo pod uprawę drzewa, a to w pięciu latach co do lasów rządowych i gminnych (§. 1 a i b).

Z dawniejszych natoń, należy co rok taką część poddać pod uprawę drzewa, ile lat obejmuje w sobie zaprowadzony czas wrębu.

W lasach prywatnych (§. 1 c), można pod warunkami §. 20, co do postępowania, zezwolić według okoliczności na dłuższe terminy, jeżeli nie zostało dozwołaniem zupełne od tego ustąpienie.

Na niedopełnienie tego przepisu, nałożoną jest taka sama kara, jak na samowładne obrócenie gruntu leśnego na cel inny; a zaniedbaną uprawę leśną, wymusić należy według §. 2.

§. 4.

Nie wolno żadnego lasu pustoszyć, t. j. tak się z nim obchodzić, iżby przez to, dalsze chodowanie drzew zagrożonym było lub zupełnie niepodobnym się stało. Jeżeli dalsze chodowanie drzew tylko zagrożonym jest, natenczas kara za spustoszenie jest taka sama, jak za samowolne obrócenie gruntu leśnego na inne cele, lub za zaniedbanie uprawy drzewa na nim; nadto zaś do nowej uprawy drzewa, należy przymusić posiadacza w sposób wyżej rzeczony. Jeżeli zaś chodowanie drzew zupełnie uczynione było niepodobnym, wówczas można rozciągnąć karę aż do 10 złtr. za każdy morg n. a.

§. 5.

Obchodzenie się z lasem w taki sposób, iż przez to las sąsiedzki wystawionym jest oczywiście na niebezpieczeństwo poniesienia szkody przez wiatr, jest zakazanem. W szczególności tam gdzieby obawa tego rodzaju zajść mogła przez zupełne wycięcie części lasu, należy pozostawić pewny smug istniejącego stanu drzewa, najmniej na 20 sążni w szerokości, zwany osłoną leśną czyli od wiatru, a to dopóty, dopóki las sąsiedni według zasad umiejętności leśnej nie będzie wyrąbany. Osłona leśna tymczasem tylko przerębywaną być może z drzew, nasieniem własnym odradzających się.

§. 6.

Na gruncie, który przy zupełnym obnażeniu na szerokich przestrzeniach, łatwo się stać może lotnym, tudzież w położeniu ostro spadzistem i bardzo wysokiem, wyrębywać można lasy tylko smugami wązkiemi, lub przecinać takowe stopniowo, poczem natychmiast znowu obsadzone być winny młodemi drzewkami. Jednakże lasy na górnym brzegu wegiętacyi leśnej chodowane z nasion, mogą tylko w wyrębywaniu drzew nasieniem swem odradzających się, być uprawiane.

§. 7.

Na brzegach większych wód, jeżeli onych nie tworzą skały, tudzież na urwiskach gór, gdzie się zsuwisk obawiać trzeba, uprawa lasów miejsce mieć będzie nietylko

Die eigenmächtige Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken ist mit Einem bis fünf Gulden Conventions-Münze vom niederösterreichischen Joche zu bestrafen.

Die betreffenden Waldtheile sind nach Erforderniss binnen einer angemessenen über Ausspruch von Sachverständigen festzusetzenden Frist wieder aufzuforsten. Wird die Aufforstung binnen der festgesetzten Frist nicht bewerkstelliget, so hat die Bestrafung wiederholt einzutreten.

§. 3.

Frisch abgetriebene Waldtheile sind bei Reichs- und Gemeindeforsten (§, 1, a) und b) spätestens binnen fünf Jahren wieder mit Holz in Bestand zu bringen.

Von den älteren Blössen ist der so vielste Theil jährlich aufzuforsten, als die eingeführte Umtriebszeit Jahre enthält.

Bei Privatwäldern (§. 1, c) können unter den Bedingungen des §. 20, rücksichtlich des Verfahrens, sofern eine Auflassung nicht bewilliget war, nach Umständen auch längere Fristen gewährt werden.

Die Nicht-Erfüllung dieser Vorschrift ist, gleich der eigenmächtigen Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken, zu bestrafen und die hiernach unterlassene Aufforstung nach §. 2 zu erzwingen.

§. 4.

Kein Wald darf verwüstet, d. i. so behandelt werden, dass die fernere Holzzucht dadurch gefährdet oder gänzlich unmöglich gemacht wird. Ist die fernere Holzzucht nur gefährdet, so ist die Verwüstung gleich der eigenmächtigen Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken und der unterlassenen Aufforstung, zu bestrafen, die Wiederaufforstung aber in derselben Weise zu erzwingen. Wurde die Holzzucht dagegen gänzlich unmöglich gemacht, so kann die Strafe bis auf zehn Gulden (10 fl.) Conventions-Münze vom niederösterreichischen Joche erhöht werden.

§. 5.

Eine Waldbehandlung, durch welche der nachbarliche Wald offenbar der Gefahr einer Windbeschädigung ausgesetzt wird, ist verboten. Insbesondere soll dort, wo eine solche Gefahr durch das gänzliche Aushauen eines Waldtheiles eintreten würde, ein wenigstens zwanzig Wiener Klafter breiter Streifen des vorhandenen Holzbestandes, ein sogenannter Wald- oder Windmantel, in solange zurückgelassen werden, bis der nachbarliche Wald nach forstwissenschaftlichen Grundsätzen zur Abholzung gelangt. Der Windmantel darf mittlerweile nur durchplentert werden.

§. 6.

Auf Boden, der bei gänzlicher Blosslegung in breiten Flächen leicht fliegend wird, und in schroffer, sehr hoher Lage sollen die Wälder lediglich in schmalen Streifen, oder mittelst allmäliger Durchhauung abgeholzt und sogleich wieder mit jungen Holze gehörig in Bestand gebracht werden. Die Hochwälder des oberen Randes der Waldvegetation dürfen jedoch nur im Plenterhiebe bewirthschaftet werden.

§. 7.

An den Ufern grösserer Gewässer, wenn jene nicht etwa durch Felsen gebildet werden, dann an Gebirgsabhängen, wo Abrutschungen zu befürchten sind, darf die Holzzucht nur

ze względu na niebezpieczne położenie gruntów, a karczowanie i kopanie korzeni o tyle tylko dozwolonym być może, o ile rozpadlina przez to zrobiona, zabezpieczoną zostanie natychmiast przeciw wszelkiemu dalszemu szerzeniu się.

§. 8.

Przestąpienia przeciw przepisom, objętym w poprzedzających §§. 5, 6 i 7 ulegają karze od 20 do 200 złtr. m. k. Uszkodzenia, jakich przez nie druga osoba doznała, ponosić będzie winowajca.

§. 9.

Lasy, na który ciążą służebności leśne, muszą nietylko być utrzymanymi, lecz także uprawianymi w sposobie trwałym i stosownym.

Jakim sposobem i w jakiej ilości z takich lasów pożytek ciągnionym być ma, oznaczonym będzie na żądanie uprawnionego lub obciążonego w planie uprawy lasów, określonym podług tej zasady, a który także tylko na żądanie jednego lub drugiego, ustanowionym zostanie przez władzę obwodową, a jeżeli się w jakim kraju koronnym takowa nie znajduje, przez najniższą władzę polityczną, po wysłuchaniu stron obudwóch i na zasadzie zarysu sporządzonego lub rozpoznanego przez bezstronnych biegłych.

Jeżeli się okaże albo w ogólności albo przy tej sposobności, iż uprawniony i obciążony tylko co do wykonywania służebności leśnej, przez się niezaprzeczonej, z sobą się niezgadają, natenczas rozstrzygnięcie należy do wyżej wspomnianych władz politycznych.

§. 10.

Nie wolno pędzić bydła na paszę leśną do części lasu, przeznaczonych na podrost, w których bydło szkodliwym się stać może młodym krzewom już istniejącym lub dopiero się wydobywającym (zagajniki, miejsca od paszy wyłączone), zaś w inne części lasu, nie wolno pędzić więcej bydła jak tylko tyle, ile tam znajdzie potrzebnego dla siebie pożywienia.

Zagajniki takowe wynosić mają w powszechności w lasach wysokopiennych, najmniej szóstą część, w lasach zaś nizko- i średnio-piennych, najmniej piątą część całej przestrzeni leśnej.

Posiadacze lasów i mający prawo paszy, winni są trzymać bydło w oddaleniu od miejsc od paszy wyłączonych (zagajników), czy to przez ustanowienie pastuchów, czy też w inny odpowiedni sposób. Równie też bydło, o ile to być może, powinno się paść razem, nie zaś pojedynczo.

Przy pędzeniu bydła na paszę, należy mieć wzgląd na potrzebne oszczędzenie lasu, a w razie potrzeby pędzić bydło wyboczami.

§. 11.

Liści i szpilek opadłych, tudzież mehu na podściółkę, nie wolno zbierać inaczej jak drewnianymi grabiami, żadną zaś miarą nie wolno wraz z nimi wydrapywać i zbierać ziemi. Wrzos, czernice, żarnowiec miotłowy, kręcinkę i inne podobne rośliny, służące do podściółki, można odcinać tylko tak, aby nie uszkadzać znajdujących się pomiędzy nimi latorośli drzew.

Na przerębach lasu z drzewa uschłego, nie wolno wcale zbierać liści i szpilek opadłych. Również nie wolno takowych zbierać w wyrębach drzewa nasiennego, jeżeliby przez to zagrożonym był porost nowego drzewa.

mit Rücksicht auf Hintanhaltung der Bodengefährdung betrieben und das Stockroden und Wurzelausgraben nur in soferne gestattet werden, als der hiedurch verursachte Aufriss gegen jede weitere Ausdehnung sogleich versichert wird.

§. 8.

Uebertretungen der in den vorstehenden §§. 5, 6 und 7 enthaltenen Anordnungen werden mit 20 bis 200 fl. Conventions-Münze bestraft. Die dadurch veranlassten Beschädigungen Anderer sind von den Schuldtragenden zu vergüten.

§. 9.

Wälder, auf welchen Einforstungen (sogenannte Waldservituten) lasten, müssen nicht bloss erhalten, sondern auch in angemessener Betriebsweise nachhaltig bewirthschaftet werden.

Die Art und Grösse der Waldnutzungen in derlei Wäldern bestimmt der nach diesem Grundsatz auf Verlangen des Berechtigten oder Belasteten festzustellende Wirthschaftsplan, welcher, aber ebenfalls nur auf Verlangen des Einen oder des Anderen, von der Kreis-, und wo keine solche in irgend einem Kronlande besteht, von der untersten politischen Behörde, nach Anhörung beider Theile und auf Grund eines von unparteiischen Sachverständigen verfassten oder überprüften Entwurfes festgesetzt wird.

Stellt sich überhaupt oder bei dieser Gelegenheit heraus, dass der Berechtigte und Belastete bloss über die Art und Weise der Ausübung einer, an sich unbestrittenen Einforstung nicht übereinstimmen, so gebührt die Entscheidung den oben angedeuteten politischen Behörden.

§. 10.

Die Waldweide darf in den, zur Verjüngung bestimmten Waldtheilen, in welchen das Weidevieh dem bereits vorhandenen oder erst anzuziehenden Nachwuchs des Holzes verderblich wäre (Schonungsflächen, Hege-Orte) nicht ausgeübt, und in die übrigen Waldtheile nicht mehr Vieh eingetrieben werden, als daselbst die erforderliche Nahrung findet.

Die Schonungsflächen sollen in der Regel bei dem Hochwaldbetriebe mindestens ein Sechstel, und bei dem Nieder- und Mittel-Waldbetriebe mindestens ein Fünftel der gesammten Waldfläche betragen.

Die Waldbesitzer und Weideberechtigten haben das Weidevieh durch Aufstellung von Hirten oder in anderer angemessener Weise von den Schonungsflächen abzuhalten. Auch soll es, in soweit es zulässig erscheint, nicht vereinzelt, sondern gemeinschaftlich weiden.

Der Viehtrieb hat mit Rücksicht auf die nöthige Waldschonung und nach Erforderniss auch auf Umwegen zu geschehen.

§. 11.

Bodenstreu darf, in soferne sie aus abgefallenen Blättern (Laub und Nadeln) und Moos besteht, nur mit hölzernen Rechen gesammelt werden, und es ist keineswegs gestattet, mit denselben auch die Erde (den Boden selbst) aufzukratzen und zu sammeln. Heide, Heidelbeeren, Besenpfriemen, Ginster und andere derlei Gewächse, welche als Streumaterialie benützt werden, dürfen nur mit Schonung der inzwischen befindlichen Holzpflanzen abgeschnitten werden.

In Durchforstungsschlägen hat die Gewinnung der Bodenstreu gänzlich zu unterbleiben. Ebenso in Verjüngungsschlägen, wenn dadurch die Wieder-Ansucht des Holzes gefährdet würde.

§. 12.

Gałęzi (obcinku, siekanki, szczątku), nie wolno zbierać, jak tylko w miejscach, gdzie się las wycina (na wrębach, przerębach lasu z drzew uschłych i drzew nasiennych).

Drzewa już ścięte, można obrać ze wszystkich gałęzi, stojące zaś do ścięcia przeznaczone, z dwóch tylko trzecich części. Drzew nie przeznaczonych do ścięcia, stojących na wrębach, nie wolno wcale obierać z gałęzi. Zewnątrz wrębów, można tylko do trzeciej części grubszych gałęzi obcinać.

Cieńszych gałązek (młodzizna), znajdujących się między grubszymi, ścinać nie wolno.

Z drzew, nie przeznaczonych do blizkiego ścięcia, można ścinać gałęzie tylko zacząwszy od miesiąca Sierpnia aż do końca Marca, wyłączając jednakże czas najostrejszego zima; przyczem nie wolno używać żelazek do łożenia.

§. 13.

Najwięcej tylko co trzeci rok wolno będzie zbierać na tem samym miejscu podściolkę liści lub gałęzi, nigdy zaś nie będzie to jednocześnie rozciągnionem na jedno i drugie. Za pozwoleniem właściciela atoliż, można używać młodych latorośli drzew na podściolkę.

§. 14.

Stosownie do przepisów, objętych w §§. 9 aż łącznie do 13, winni właściciele lasów, na których ciążą służebności, prawo mającym, co im się należy w drzewie i zbiórce, po uprzednim zgłoszeniu się, zaasygnować w czasie należytym, a przestrzenie wyłączone od owego użytku, naznaczyć odpowiednimi znakami. Dzień i miejsce asygnacyi, tudzież wyłączenie pewnych zagajników, winni właściciele lasów podać do wiadomości prawo służebnictwa mających, drogą gmin przełożonych.

Do wydawania asygnacyj późniejszych, właściciele lasów wtenczas tylko obowiązani są, jeżeli nieprzewidziane wypadki czynią takowe koniecznymi.

§. 15.

Asygnację na drzewa w ten sposób skutecznić należy, iż stojące większe drzewa, nacechowane będą młotkiem leśnym co do słabszego drzewa i drzewa drążkowego, dokładnie objaśnić i naznaczyć należy przykładowym sposobem to, co wziętem być może; co do drzewa poobalanego i drzewa gałązkowego, należy je wskazać na samem miejscu, a zaś co do pni i korzeni, tudzież co do patyków (suchych gałęzi opadniętych lub obłamanych) i trzasek czyli odłamków z drzewa, które zbierać wolno, oznaczyć miejsca gdzie drzewa takowe wybierać się ma.

§. 16.

Tam gdzie wymaga tego troskliwość o porost młody, należy drzewo wybierać w jesieni lub w zimie po śniegu, a porąbanie i wywożenie drzewa, następywać powinno bezzwłocznie po ścięciu onegoż.

Można zresztą także na wiosnę lub w lecie brać drzewo; należy je atoliż najdalej przed początkiem następującej wiosny wywieźć z lasu.

§. 12.

Die Aststreu (Schneitelstreu, Hackstreu, Grasset), wo solche üblich, ist zunächst in den Fällungsorten (Abtriebs- und Durchforstungsschlägen, Plenterungen) zu gewinnen.

Von gefällten Stämmen kann die ganze Verästlung; von noch stehenden aber zur Fällung bestimmten Stämmen, dürfen dagegen nur die unteren zwei Drittel entnommen werden. Die zur Fällung nicht bestimmten Stämme dürfen in den Fällungsorten gar nicht geschneitelt werden. Ausser den Fällungsorten soll nur ein Drittel der stärkeren Aeste hinweggenommen werden.

Die zwischen den starken Aesten befindlichen schwächeren Aestchen (Lebenszweige) müssen stehen bleiben.

An Bäumen, welche nicht zur alsbaldigen Fällung bestimmt sind, kann das Schneiteln nur vom Monate August bis Ende März, jedoch mit Ausschluss der strengsten Winterszeit, stattfinden, hierbei ist die Benützung von Steigeisen verboten.

§. 13.

Die Streugewinnung darf höchstens jedes dritte Jahr auf derselben Stelle wiederholt, und nie auf Boden- und Aststreu zugleich ausgedehnt werden. Die Benützung junger Holzpflanzen als Streumaterialie ist dagegen nach dem Ermessen des Besitzers gestattet.

§. 14.

Nach Massgabe der in den §§. 9 bis einschliesslich 13 enthaltenen Bestimmungen haben die Besitzer von Wäldern, auf welchen Einforstungen lasten, den Berechtigten das ihnen Gebührende an Holz oder Streu nach vorausgegangener Anmeldung zur angemessenen Zeit anzuweisen, und die ausgewiesenen Schonungsflächen mit entsprechenden Hegezeichen zu versehen. Tag und Ort der Anweisung, sowie die erfolgte Ausscheidung der Schonungsflächen sind den Berechtigten von den Waldbesitzern durch die Gemeindevorsteher gehörig bekannt zu geben.

Zu nachträglichen Anweisungen innerhalb des Umfanges der betreffenden Einforstung sind die Waldbesitzer nur dann verpflichtet, wenn unvorhergesehene Ereignisse solche notwendig machen.

§. 15.

Die Anweisung des Holzes hat bei stehenden, stärkeren Baumstämmen in deren Bezeichnung mit dem Waldhammer, bei schwächeren Stämmen und Stangen in der genauen Erklärung und beispielsweise Bezeichnung desjenigen, was hinweggenommen werden dürfe, bei Lager- und Abholz (Aufraumholz) in der Vorweisung desselben an Ort und Stelle, und bei Stock- und Wurzelholz, sowie bei Raff- und Klaub- oder Leseholz in der Bezeichnung der Orte, wo das Holz zu gewinnen sei, zu bestehen.

§. 16.

Wo es die Schonung des Nachwuchses erheischt, muss die Gewinnung des Holzes im Herbst oder im Winter bei Schnee erfolgen, und die Aufarbeitung und Bringung des Holzes der Fällung ohne Verzug angereicht werden.

Im Uebrigen darf das Holz auch im Frühjahr und Sommer gewonnen werden, es ist jedoch alsdann spätestens vor Beginn des nächsten Frühjahres aus dem Walde zu schaffen.

Drzewo ścięte w czasie przybierania soków, lub pokrywania się liściem, należy z wyjątkiem kijów i gałęzi, natychmiast, ścięte zaś po opadnięciu liścia, najdalej przed wykłuwaniem nowych liści, całkiem lub częściowo z kory obłupać, porąbać lub obciesać.

Przy ścinaniu drzew przeznaczonych na ścięcie, nie wolno pniów zostawiać zbyt wysokich. Należy się także strzedz, ażeby przy ścinaniu, rąbaniu i wywożeniu drzewa, nie uszkadzać drzew obok stojących, lub latorośli młodych. Ten sam przepis zachować należy przy gromadzeniu i wywożeniu zbiórki, którą najdalej we trzy miesiące po nagromadzeniu onejże z lasa wywieźć należy. O tych przepisach winno się zawiadomić uprawnionych, przy asygnowaniu im drzewa i zbiórki.

§. 17.

Wszelkie produkta leśne, należy wyprowadzać z lasów stałemi drogami, spustami, żłobami, kolejami, lub innemi sposobami, które przez posiadacza lasu wskazanemi będą. Oprócz tego, może żądać posiadacz lasu, ażeby drzewo wybrane przed wywiezieniem onego z lasu, było naznaczone przez niego samego, lub przez jego personale leśne, ażeby prawo mający, kazali sobie wystawiać kartki asygnacyjne na produkta leśne, które im mają być wydane, a które przy wywożeniu tychże produktów, na żądanie okazać winni, tudzież ażeby prawo mający, potwierdzili rzetelne ich otrzymanie.

Jeżeli prawo mający nie wyprowadzili z lasu produktów leśnych po upływie czasu przeznaczonego, zwłaszcza gdy o to byli upomnionymi przez posiadacza lasu przy naznaczeniu terminu najwięcej dni czternastu, natenczas posiadacz lasu, sam niemi rozporządzić powinien.

§. 18.

Wątpliwości i spory, wydarzające się względem lasów, obciążonych służebnictwami leśnemi, co do zastosowania postanowień, objętych w poprzedzających §§^{ch}, rozstrzygać będą władze polityczne, z wyłączeniem drogi prawa.

Posiadacze lasów, którzy przekraczają powyższe postanowienia i odnoszące się do nich rozkazy władz politycznych, karanymi będą za każdy raz karą pieniężną od 20 do 200 złt. r. m. k., którą władza polityczna ustanowi.

Przestąpienia prawo służebnictwa mających, uważać i karać należy jako przestępstwa leśne (§§. 60, 61, 62).

§. 19.

Jeżeli bezpieczeństwo osób, majątku rządowego lub prywatnego, wymaga nagle innego postępowania w lasach dla obrony od lawin, urwisk skał, zwałisk kamieni, zsy-pisk, zsuwisk itp., natenczas rząd może nakazać takowe i wykluczyć las w części dotyczącej od pospolitego z niego użytkowania. Wykluczenie takowe lasu, polega na ściśle przepisaniu i jak największem ile możności zabezpieczeniu potrzebnego osobnego obchodzenia się z lasem. Jeżeli z powodu środków takich, wynikną pretensye do wynagrodzenia szkody, natenczas należy takowe rozstrzygnąć według ustaw istniejących.

Das im Saft und zur Zeit der Belaubung gefällte Holz ist, mit Ausnahme des Prügel- und Astholzes, sogleich, das nach Abfall des Laubes gefällte wenigstens vor Ausbruch des neuen Laubes ganz oder streifenweise zu entrinden, aufzuspalten oder zu behauen (zu beschlagen).

Bei dem Abhiebe der zu fällenden Bäume dürfen die Stöcke nicht überflüssig hoch gelassen werden. Jede Beschädigung nebenstehender Bäume und jungen Holzes muss bei der Fällung, Aufarbeitung und Bringung der Holzes vermieden werden. Dasselbe gilt für das Aus- und Abbringen der Streu, welche spätestens drei Monate nach ihrer Gewinnung aus dem Walde zu schaffen ist. Diese Verfügungen sind den Berechtigten bei der Anweisung von Holz und Streu in Erinnerung zu bringen.

§. 17.

Alle Forstprodukte müssen auf den bleibenden oder sonst angemessenen, vom Waldbesitzer zu bezeichnenden Wegen, Erdrissen oder Erdgefährten aus dem Walde geschafft werden. Der Waldbesitzer kann ferner verlangen, dass das gewonnene Holz vor der Bringung aus dem Walde von ihm oder seinem Forstpersonale markirt werde, dass sich die Berechtigten über die ihnen zu verabsolgendenden Forstprodukte Anweisungszettel ausstellen lassen, welche bei dem Bezuge dieser Produkte auf Verlangen vorzuzeigen sind, und dass deren richtiger Empfang von den Berechtigten bestätigt werde.

Ueber Forstprodukte, welche die Berechtigten nach Ablauf der festgesetzten Zeit und ungeachtet einer von dem Waldbesitzer mit Festsetzung einer Frist von längstens vierzehn Tagen zu veranlassenden Mahnung nicht aus dem Walde geschafft haben, hat der Waldbesitzer zu verfügen.

§. 18.

Ueber Zweifel, Anstände und Streitigkeiten, welche sich in Wäldern, die mit Einforstungen belastet sind, rücksichtlich der Anwendung der im Vorstehenden enthaltenen Bestimmungen ergeben, haben die politischen Behörden, mit Ausschluss des Rechtsweges, zu entscheiden.

Waldbesitzer, welche diesen Bestimmungen und den bezüglichen Anordnungen der politischen Behörden zuwider handeln, sind für jeden einzelnen Fall mit einer, von der politischen Behörde auszusprechenden Strafe von 20 bis 200 fl. Conventions-Münze zu belegen.

Uebertretungen der Eingeforsteten sind als Forstfrevel anzusehen und zu bestrafen (§§. 60, 61, 62).

§. 19.

Wenn die Sicherung von Personen, von Staats- und Privatgut eine besondere Behandlungsweise der Wälder als Schutz gegen Lawinen, Felsstürze, Steinschläge, Gebirgsschutt, Erd-Abrutschungen u. dgl. dringend fordert, kann diese von Staatswegen angeordnet und hiernach der Wald im betreffenden Theile in Bann gelegt werden. Die Bannlegung besteht in der genauen Vorschreibung und möglichsten Sicherstellung der erforderlichen besonderen Waldbehandlung. In soferne Ansprüche auf Entschädigung aus solchen Massregeln erhoben werden, sind sie nach den bestehenden Gesetzen zu behandeln.

Osoby, którym powierzona będzie uprawa lasów wykluczonych, złożyć winny na to osobną przysięgę, i odpowiedzialni będą za uskutecznienie tej szczególnej uprawy.

§. 20.

Wykluczenie lasu, nastąpi na proźbę gminy miejscowej, lub osób przy tem interesowanych, albo w skutku doniesienia urzędnika publicznego, tudzież na zasadzie dochodzenia komisyonalnego przez władzę obwodową, lub gdzie takiej nie ma, przez najniższą władzę palityczną.

Do dochodzenia komisyonalnego, należy przyzwać przełożonych gmin miejscowych, wszystkie strony w tem interesowane, tudzież potrzebnych biegłych. Służebnictwa ciężące na lasach wykluczonych, zawieszane zostają według potrzeby zupełnie.

Jak lasy wykluczonymi się stają, tak też z wykluczenia uwolnionymi być mogą, przy zachowaniu takiego samego postępowania co przy wykluczeniu.

§. 21.

Lasy należące do gmin, nie będą w powszechności rozdzielane. Gdyby w szczególnych przypadkach rozdzielenie ich było konieczną potrzebą lub obiecywało korzyści, nie stojące w sprzeczności z ogólną starannością o utrzymanie lasu, wówczas w każdym takim przypadku może rząd krajowy na to udzielić pozwolenie.

Względem podziału innych lasów, rozstrzygać będą przepisy o rozdrobnieniu i złożeniu gruntów.

§. 22.

Ażebym przepisy prawne, pod względem uprawy lasów i borów wydane, w każdym względzie zachowane były, właściciele lasów dostatecznej wielkości, która stosownie do szczególnych okoliczności przez rząd krajowy oznaczoną będzie, obowiązani są ustanowić biegłych leśniczych, którzy do tych czynności przez rząd za zdalnych uznani są.

Pod względem uznania zdolności, obowiązująć mają istniejące przepisy. Każdy ma prawo czynić doniesienia władzom politycznym, spostrzegłszy nieprawne samowładne postępowanie w obracaniu gruntu leśnego na inne cele; o zaniedbaniu uprawy lasu, o spustoszeniu i w ogólności o niestosownem obchodzeniu się z lasami (§§. 2, 3, 4, 5, 6 i 7), przy uwadze na §. 23-ci.

§. 23.

Władze polityczne, winny są w ogólności czuwać nad uprawą wszystkich lasów, w ich okręgu znajdujących się.

W razie doniesień, uczynionych im wedle §. 22 przez kogokolwiekbydz, obowiązane są z przybraniem osób interesowanych i bezstronnych biegłych, tudzież gdzie idzie o lasy prywatne, z przybraniem posiadaczy lasów sąsiednich lub ich pełnomocników, czynić dochodzenia i wydać rozstrzygnięcie.

Koszta komisji, winien opłacić denuncyowany, jeżeli nie będzie uznany za niewinnego, w razie fałszywych zaś doniesień lub zaskarżeń, ten, komu w tym względzie wina przypisaną będzie.

Die mit der Bewirthschaftung der Bannwälder zu betrauenden Individuen sind hierfür eigens in Eid und Pflicht zu nehmen, und für die Verwirklichung der besonderen Behandlung verantwortlich zu machen.

§. 20.

Die Bannlegung wird auf Ansuchen der Ortsgemeinde, der sonst dabei Betheiligten, oder über Anzeige eines öffentlichen Beamten, dann auf Grundlage einer besonderen commissionellen Erhebung von den Kreis-, oder, wo keine solchen bestehen, von den untersten politischen Behörden ausgesprochen.

Zu der commissionellen Erhebung sind die Vorstände der Ortsgemeinden, sämtliche betheiligte Parteien, sowie die erforderlichen Sachverständigen zu berufen. Auf Bannwäldern haftende Einforstungen ruhen nach Erforderniss gänzlich.

Gleichwie Wälder mit dem Bann belegt werden, so können sie auch des Bannes unter Beobachtung des gleichen Verfahrens, wie bei der Bannlegung wieder entbunden werden.

§. 21.

Gemeindewälder dürfen in der Regel nicht vertheilt werden. Sollte in besonderen Fällen deren Auftheilung dringendes Bedürfniss seyn, oder Vortheile darbieten, die mit der allgemeinen Vorsorge für die Wald-Erhaltung nicht im Widerspruche stehen, so kann in jedem derlei Falle die Bewilligung hiezu durch die Landesstelle ertheilt werden.

Rücksichtlich der übrigen Waldtheilungen entscheiden die Gesetze über die Zerstückung und Zusammenlegung der Gründe.

§. 22.

Damit die in Ansehung der Bewirthschaftung der Wälder und Forste vorgezeichneten gesetzlichen Bestimmungen in allen Beziehungen genau befolgt werden, sind von den Eigentümern für Wälder von hinreichender Grösse, welche durch die Landesstelle nach den besonderen Verhältnissen festzusetzen ist, sachkundige Wirthschaftsführer (Forstwirthe), welche von der Regierung als hiezu befähigt anerkannt sind, aufzustellen.

Ueber die Befähigungs-Anerkennung haben die bestehenden Vorschriften zu gelten. Zu Anzeigen bei den politischen Behörden über wahrgenommene gesetzwidrige Eigenmächtigkeiten in Verwendung des Waldgrundes zu anderen Zwecken, unterlassene Aufforstung, Verwüstung und unentsprechende Waldbehandlung (§§. 2, 3, 4, 5, 6 und 7) ist Jedermann, unter Rücksicht auf §. 23, befugt.

§. 23.

Die politischen Behörden haben die Bewirthschaftung sämmtlicher Forste ihrer Bezirke im Allgemeinen zu überwachen.

Ueber die ihnen von wem immer nach §. 22 zur Kenntniss kommenden Fälle, haben sie mit Zuziehung der Betheiligten und unparteiischer Sachverständiger, sodann, wo der Fall Privatwälder betrifft, auch noch der nachbarlich anstossenden Waldbesitzer, oder deren Bevollmächtigten, die Einhebungen zu pflegen und die Entscheidung zu fällen.

Die Commissionskosten sind von dem nicht schuldfrei erkannten Beanzeigten, bei wichtigen Anzeigen und Anklagen aber von den hieran Schuldtragenden zu bestreiten.

Jeżeli strony nie mogą się pogodzić co do szkody wynagrodzenia, wyrzeczonego przez biegłych (§. 8), natenczas otwartą im stoi droga prawa.

ROZDZIAŁ II.

O wyprowadzaniu produktów leśnych.

§. 24.

Każdy właściciel gruntu, winien jest pozwolić przewożenia płodów leśnych przez swoje grunta, jeżeli inną drogą, albo wcale nie, albo tylko z niestosownymi kosztami z lasu wyprowadzonymi lub dalej przewożonymi być mogą. To zaś stać się może tylko w sposób dla właściciela gruntu najmniej szkodliwy, a posiadacz lasu winien mu za wszelką szkodę, ztąd wyrządzoną, zupełne dać zadosyć uczynienie.

Co do potrzeby prowadzenia drzewa przez obce grunta, winna rozstrzygać najniższa władza polityczna po wysłuchaniu stron i biegłych, i przytem ustanowić także tymczasowe wynagrodzenie.

Jeżeli strony na tem nie poprzestają, mogą założyć od rozstrzygnięcia najniższej władzy politycznej rekurs do wyższych instancyj politycznych (§. 77).

Pod względem oznaczenia spornych wynagrodzenia kwot stronom, otwartą jest droga zwykłego prawa, jeżeli w drodze politycznej, porozumienie nie przyjdzie do skutku. Jeżeli zaś tymczasowo oznaczona kwota złożoną zostanie, wyprowadzenie drzewa, nie może być wstrzymane.

§. 25.

Do prowadzenia spustów wszelkiego rodzaju (spusty ziemne czyli żłoby, spusty lodowe i śnieżne, spusty wodne), lub innych przyrządów do prowadzenia drzewa przez drogi lud rzeki publiczne, przez wsi lub też w sposób dotykający obce budynki, potrzebnem jest pozwolenie władzy obwodowej, która udzieli takowe po wysłuchaniu biegłych i wszystkich stron interesowanych.

§. 26.

Trafta (sprowadzanie drzewa wodą w stanie niezwiązanym, czyli tak zwany drzewo-splaw, tudzież splawianie drzewa związanego lub niezwiązanego, za pomocą budów traftewnych, tudzież zakładów splawnych, wymagają osobnego pozwolenia. Pozwolenie to należy do władzy obwodowej, a w tych krajach gdzie takowej nie ma, do władzy krajowej, bez różnicy czy trafta przez jeden czy też przez kilka powiatów tego samego obwodu iść ma, i udzielonem być może przez wspomnianą władzę najwięcej na lat trzy.

Jeżeli trafta ma iść przez kilka obwodów, natenczas pozwolenie należy do władzy politycznej krajowej, jeżeli ma iść przez kilka krajów koronnych lub jeżeli ma być dłużej wykonywaną jak lat trzy, nate nezas pozwolenie należy do ministerstwa spraw wewnętrznych.

Jeżeli do sprowadzania drzewa, potrzebnem jest koniecznie użycie wodospustów prywatnych, natenczas postąpić należy w myśl §. 24^{go}.

Können sich die Parteien über den, von den Sachverständigen ermittelten Schaden-Ersatz (§. 8) nicht einigen, so steht ihnen der Rechtsweg offen.

Zweiter Abschnitt.

Von der Bringung der Waldprodukte.

§. 24.

Jeder Grund-Eigenthümer ist gehalten, Waldprodukte, welche anders gar nicht, oder nur mit unverhältnissmässigen Kosten aus dem Walde geschafft und weiter gefördert werden könnten, über seine Gründe bringen zu lassen. Diess soll aber auf die mindest schädliche Weise geschehen, sowie auch dem Grund-Eigenthümer von dem Waldbesitzer für den, durch dessen Veranlassung zugefügten Schaden volle Genugthuung zu leisten ist.

Ueber die Nothwendigkeit der Bringung des Holzes über fremde Gründe hat die unterste politische Behörde nach Vernehmung der Parteien und der Sachverständigen zu entscheiden, und dabei auch eine vorläufige Bestimmung über die Entschädigung zu treffen.

Wollen sich die Parteien mit derselben nicht begnügen, so steht ihnen von der untersten politischen Entscheidung der Recurs an die höheren politischen Instanzen zu (§. 77).

In Absicht auf die Bestimmung streitiger Entschädigungsbeträge steht, sofern auf politischem Wege kein Uebereinkommen erzielt werden könnte, den Parteien der ordentliche Rechtsweg frei. Die Bringung des Holzes darf jedoch, sobald der vorläufig ausgemittelte Betrag erlegt ist, nicht aufgehalten werden.

§. 25.

Zur Fortführung von Riesen jeder Art (Erdriesen oder Erdgefährte, Eis- und Schneeriesen, Wasserriesen) oder sonstigen Holzbringungswerken über öffentliche Wege und Gewässer, durch Ortschaften an, oder über fremde Gebäude, ist die Bewilligung der Kreisbehörde erforderlich, welche dieselbe über Einvernehmen von Sachverständigen und allen Beitheiligten nach Zulässigkeit zu ertheilen hat.

§. 26.

Die Holztrift (Bringung des Holzes zu Wasser im ungebundenen Zustande, oder sogenanntes Schwemmen, dann das Flössen gebundenen oder ungebundenen Holzes mit Hilfe eigener Flössereigebäude), sowie die Errichtung von Triftbauten (Schwemmenwerken) bedürfen der besonderen Bewilligung. Diese Bewilligung steht der Kreisbehörde, und in den Ländern, wo keine Kreisbehörden bestehen, der Landesstelle zu, es möge die Trift nur durch einen Bezirk, oder durch mehrere Bezirke desselben Kreises bewerkstelliget werden sollen, und kann von dieser Behörde höchstens für drei Jahre ertheilt werden.

Soll die Trift durch mehrere Kreise gehen, so steht die Bewilligung der politischen Landesbehörde zu; soll sie durch verschiedene Kronländer gehen, oder wenn die Trift-Ausübung auf mehr als drei Jahre beabsichtigt wird, ist die Bewilligung dem Ministerium des Innern vorbehalten.

Wird zur Holzbringung die Benützung von Privatgewässern unumgänglich nöthig, so ist diessfalls im Sinne des §. 24 vorzugehen.

§. 27.

Wolno jest każdemu żądać pozwolenia do spławiania i do założenia budow spławnych.

Jeżeli udzielone już upoważnienie do spławiania, rozciąga się na wyłączne używanie pewnej rzeki spławnej, natenczas bez zezwolenia uprawnionego, nie można nikomu innemu udzielać nowego pozwolenia spławu na tej samej rzece w ciągu trwania dawniejszego prawa. Jednakże prawo mający, związanym jest następującymi przepisami (§§. 31 i 34), stanowiącemi co do przyjmowania drzewa do spławiania lub spólnego spławu, tudzież co do budowli zabezpieczających i szkód przez spław zrządzonych.

§. 28.

Podania o pozwolenie nowych spławów, albo o odnowienie już upłynionych pozwoleń spławu, winny wyrażać jak najdokładniej czas spławu, miejsce, w którym się spław zaczynać i dokąd iść ma, tudzież gatunki i ilość drzew spławiać się mających.

Podania o pozwolenie założenia budow spławnych, winny wyrażać miejsce i cel założenia takowego i wykazać w rysunkach i opisaniach załączonych, zamierzone wystawienie budow, stosunek ich do wszystkich otaczających je przyległości, tudzież do innych budowli i zakładów wodnych, na rzece spławnej już istniejących.

§. 29.

Podania o nowe pozwolenia do spławiania lub o odnowienie już wyszłych pozwoleń spławu, równie jak podania o pozwolenie założenia budow spławnych, należy przez władze polityczne ogłosić bezzwłocznie w tych gminach, przez których granice spław iść, lub skutek budowli spławu rozciągać się ma.

Kto zamysła starać się o pozwolenie spólnego spławu na rok bieżący, winien w przeciągu dni 14, oprócz tego zaś w przeciągu sześciu tygodni, podanie swoje uczynić. Po upływie tego terminu, władze polityczne winny rozpocząć dochodzenie komisyonalne na miejscu, z przybraniem gmin, których się tyczy, wszystkich sąsiadów i innych osób w tem interesowanych i biegłych, i rozstrzygnąć na zasadzie tychże dochodzeń lub innych, bez tego już wiadomych stosunków.

§. 30.

Pozwolenia do spławu, lub do założenia budow spławnych, jeżeli dopuszczonem być może na zasadzie §. 27, tam tylko odmówić należy, gdzie są połączone z wielkimi niebezpieczeństwami; gdzie wymagają usunięcia innych już istniejących zakładów, które ze względów publicznych, mają większą lub równą ważność, i nie pozwalają przeniesienia na inne miejsce, lub gdzie przewidzieć można, iż sprowadzą uszkodzenia, którychby przedsięwzięcie wynagrodzić nie byli w stanie.

Jeżeli kilka osób stara się o spław lub o założenie budow spławnych na tem samym miejscu lub w miejscach blisko siebie położonych, i jeżeli spław lub budowia spławna jest przypuszczalną, natenczas starać się należy o dobrowolne pojednanie stron.

§. 27.

Die Bewerbung zur Bewilligung einer Trift und zur Errichtung von Triftbauten steht Jedermann frei.

Erstreckt sich eine bereits bestehende Triftbefugnis auf die ausschliessliche Benützung eines bestimmten Triftwassers, so darf ohne Einwilligung des Berechtigten, während der Dauer der alten Berechtigung Niemand Anderem ein neues Triftrecht auf demselben Triftwasser ertheilt werden. Der Befugte ist indess an die nachfolgenden Bestimmungen in Betreff der Uebernahme von Trifthölzern, oder deren Mittrift, dann der Schutzbauten und Triftschäden gebunden (§§. 31 und 34).

§. 28.

Die Gesuche um neue Triftbewilligungen, oder um Erneuerung bereits abgelaufener Triftberechtigungen haben die Zeit der Trift, den Ort, an welchem sie beginnen und bis wohin sie gehen soll, sowie die Sorten und Menge der Trifthölzer möglichst genau anzugeben.

Die Gesuche um Bewilligung zur Errichtung von Triftbauten müssen den Ort und den Zweck der Errichtung angeben und in beigefügten Zeichnungen und Beschreibungen die beabsichtigte Einrichtung der Bauten, deren Verhältniss zur ganzen Umgebung, sowie zu den, am Triftwasser schon bestehenden anderweitigen Bauten und Wasserwerken aus einander setzen.

§. 29.

Sowohl die Gesuche um neue Triftbewilligungen oder um die Erneuerung der abgelaufenen Triftberechtigungen, als auch jene, um Bewilligung zur Errichtung von Triftbauten, sind durch die politischen Behörden ohne Verzug in jenen Gemeinden, durch deren Markung die Trift gehen, oder die Wirkung der Triftbaute sich erstrecken würde, zu veröffentlichen.

Allfällige Mitbewerbungen sind, wenn es sich um Triftbewilligungen für das laufende Jahr handelt, binnen 14 Tagen, sonst aber binnen sechs Wochen einzubringen. Nach Ablauf dieser Frist haben die politischen Behörden die nöthigen commissionellen Erhebungen an Ort und Stelle, unter Zuziehung der betreffenden Gemeinden, aller Anrainer, der sonst dabei Betheiligten und der Sachverständigen vorzunehmen und auf Grundlage dieser Erhebungen, oder der ohnehin bekannten Verhältnisse zu entscheiden.

§. 30.

Bewilligungen zur Trift, oder zur Errichtung von Triftbauten sollen, wenn sie nach Inhalt des §. 27 zulässig sind, nur dort versagt werden, wo dieselben mit grossen Gefahren verbunden erscheinen, wo die Hinwegschaffung anderer schon bestehenden Anlagen, welche aus öffentlichen Rücksichten von grösserer oder doch gleicher Wichtigkeit sind, und keine Verlegung an einen anderen Ort gestatten, nothwendig machen, oder wo dieselben voraussichtlich Beschädigungen verursachen würden, welche von den Unternehmern nicht ersetzt werden könnten.

Bewerben sich mehrere um eine Trift, oder um die Errichtung einer Triftbaute an gleicher, oder nahezu gleicher Stelle und werden Trift oder Triftbauten als zulässig erkannt, so ist auf eine gütliche Einigung der Bewerber hinzuwirken.

Jeżeli pojednanie nie przyjdzie do skutku w przeciągu czasu, który władza polityczna oznaczyć winna, wówczas rozstrzyga taż władza, lub według okoliczności (§. 26) ministerjum.

Co się tycze wywłaszczeń, potrzebnych do urządzeń spławnych, zachować należy ustawy obowiązujące.

§. 31.

Spław uznany za przypuszczalny, względem którego kilku starających się, zgodzić się nie mogą, rozdzielony być winien albo w taki sposób, iż każdemu starającemu się osobny czas spławu naznaczonym być ma, albo, jeżeliby to było niepodobnem, potrzebne przestrzenie temu naznaczyć należy, który ma do spławiania drzewo największej wartości.

Przy równej wartości drzewa, pierwszeństwo należy się temu, który dłuższy czas spławia, przy zupełnie zaś nowem urządzeniu spławu, temu, który na dłuższej przestrzeni spławiać zamysła.

Wyłączne prawo spławu mający, winni są atoliż przyjmować drzewa spławne na żądanie innych starających się o spław, za wartość miejscową, albo spławiać wspólnie za stosownem wynagrodzeniem, o tyle, o ile to nie przeszkadza spławianiu własnego ich drzewa. Jeżeli w taki sposób drzewo wszystkich starających się o spław, wspólnie spławionem być nie może, natenczas temu się pierwszeństwo należy, który się znajduje najbliżej zasobów drzewa przedsiębiorcy spławu.

§. 32.

Jeżeli się kilku stara o pozwolenie do wystawy urządzeń spławnych na tem samym miejscu lub na miejscach blisko siebie leżących, a dobrowolne pozwolenie nie przyszło do skutku, wówczas pozwolenie udzielonem być winno także temu, który ma do spławiania ilość drzewa największej wartości. Jeżeli wartość drzewa jest równą, pierwszeństwo temu dać należy, który już dłuższy czas spławia.

Każde pozwolenie do wystawy budów spławnych, udzielonem być może tylko pod tym warunkiem, iż przedsiębiorca użycia swoich budów za stosownem wynagrodzeniem dozwolić winien wszystkim tym, którzy zyskają pozwolenie do spławiania.

§. 33.

Wszelka nowa budowa spławna, tak musi być urządzoną, ażeby nie była na przeszkodzie spławom już dozwołonym, tudzież ażeby nie przerywała działania istniejących już i w czynności będących budów tego rodzaju.

Istniejące już budowle spławne, muszą być oddane do użytku nowym przedsiębiorstwom spławnym na żądanie tychże i za stosownem wynagrodzeniem, wszelako tylko o tyle, o ile nie należy wyłącznie do uprawnionych przedsiębiorców spławu i o ile właściciele sami nie będą przez to wstrzymani we własnem ich użyciu.

Jeżeli właściciel sam nie chce na przyszłość utrzymać takowe w dobrym s tanie winien je sprzedać, albo puścić w dzierżawę, lub znieść takowe, jeżeli wcale więcej, użytymi być nie mogą.

§. 34.

Każdy przedsiębiorca spławu, winien jest obwarować należycie brzegi, budynki i zakłady wodne, zagrożone spławem, jeżeli władza polityczna uzna to za potrzebne. Do kosztów na budowle ochronne, które dla bezpieczeństwa nietylko z powodu spławu,

Kommt die Einigung binnen einer, von den politischen Behörden festzusetzenden Frist nicht zu Stande, so entscheiden diese, oder nach Umständen (§. 26) das Ministerium.

Was die zur Errichtung einer Trift nöthigen Enteignungen betrifft, so haben hierüber die bestehenden Gesetze zu gelten.

§. 31.

Eine für zulässig erkannte Trift, über welche sich mehrere Bewerber gütlich nicht vereinigen konnten, ist entweder so einzutheilen, dass jedem einzelnen Bewerber eine besondere Triftzeit eingeräumt wird, oder, falls diess nicht möglich wäre, für die erforderlichen Strecken je demjenigen zu überlassen, der die werthvollste Holzmenge zu triften hat.

Bei gleich werthvollen Holzmengen gebührt der Vorzug dem bereits länger Triftenden, bei einer ganz neuen Errichtung dem, der die Trift durch eine längere Strecke benützen will.

Die ausschliesslich zur Trift Befugten sind jedoch gehalten, die Trifthölzer der übrigen Triftbewerber auf deren Verlangen in soweit um den örtlichen Werth zu übernehmen, oder gegen angemessene Vergütung mitzutriften, als dadurch die Abtriftung ihrer eigenen Hölzer nicht verhindert wird. Können hiernach nicht die Hölzer sämmtlicher Triftbewerber mitgetrifftet werden, so gebührt jenen der Vorzug, welche sich den Holzvorräthen des Trift-Unternehmers zunächst vorfinden.

§. 32.

Die Bewilligung zur Errichtung einer Triftbaute ist, wenn mehrere an gleicher, oder nahezu gleicher Stelle bauen wollen, und ein gütliches Uebereinkommen nicht zu Stande kam, gleichfalls demjenigen von ihnen zu ertheilen, der die werthvollste Holzmenge zu triften hat. Bei gleich werthvollen Holzmengen ist der Vorzug dem bereits länger Triftenden einzuräumen.

An jede Bewilligung zur Errichtung einer Triftbaute ist die Bedingung geknüpft, dass der Unternehmer allen jenen, welche Triftbewilligungen erlangen, den nöthigen Gebrauch seiner Baute um angemessene Vergütung gestatte.

§. 33.

Jede neue Triftbaute muss so eingerichtet werden, dass durch dieselbe die bereits bewilligten Triften nicht beirrt und die Wirksamkeit von schon bestehenden brauchbaren derlei Bauten nicht gestört werde.

Die bereits errichteten Triftbauten müssen neuen Trift-Unternehmungen auf ihr Verlangen gegen angemessene Vergütung zum Gebrauche überlassen werden, jedoch nur in soferne, als sie nicht ausschliesslich Triftberechtigten angehören und in soweit die Eigenthümer dadurch nicht in der eigenen Benützung derselben gehindert werden.

Will sie ein Eigenthümer fernerhin nicht im guten Stande erhalten, so hat er sie zu veräussern oder in Pacht zu geben, und, falls sie gar nicht mehr gebraucht würden, vollständig abzutragen.

§. 34.

Jeder Trift-Unternehmer ist gehalten, die Uferstrecken, Gebäude und Wasserwerke, welche durch die Trift bedroht sind, soweit es die politische Behörde für nothwendig findet, durch Schutzbauten zu sichern. Zu den Kosten von Schutzbauten jedoch, welche nicht bloss

lecz ogólnie przeciw uszkodzeniom przez wylewy wody, mają być prowadzone, przedsiębiorstwo spławu przyczynić się winno stosunkowo. Szkodę wedle dowodów zarządzoną wyłącznie przez spław, nawet gdyby się ta wydarzyła mimo budów obronnych, wynagrodzić winni przedsiębiorcy spławu. Uszkodzenia zaś, spowodowane nie wyłącznie przez spław, ponosić będą przedsiębiorcy spławu i poszkodowani stosunkowo, a jeżeli stosunek oznaczonym być nie może, w równych częściach. Za szkody, któreby nawet wtenczas miały miejsce, gdyby spław nie istniał, przedsiębiorcy spławu nie mają obowiązku do wynagrodzenia.

§. 35.

Jeżeli zaprowadzenie spławu lub wystawa budów spławnych, wymaga osobnych zarządzeń pod względem wody, użytej do zakładów wodnych; natenczas rzeczzone zarządzenia, wydane będą przy zachowaniu odnośnych szczegółowych przepisów. Względem składu drzewa spławionego, rozstrzygać ma w razie potrzeby władza polityczna.

§. 36.

W miarę postanowień, objętych w paragrafach poprzedzających, i z uwagą na wszelkie inne zresztą okoliczności na wzgląd zasługujące, należy albo udzielić pozwolenia do spławu lub do zaprowadzenia budów spławnych, albo też takowego odmówić. Na czas dłuższy jak lat 30, nie można udzielać uprawnienia do spławu. Czas trwania spławu należy oznaczyć w ostatecznych granicach tych, w miarę kosztów, jakich założenie onegoż wymaga.

§. 37.

Jako rękojmię, iż dotrzymane będą wszelkie warunki, połączone z pozwoleniem spławu lub budowli spławnych, a w szczególności dla zabezpieczenia wynagrodzenia szkody, może być wymagana od przedsiębiorców kaucya, którą oznaczy władza polityczna, po wysłuchaniu stron interesowanych i powołanych do tego biegłych (§. 42).

§. 38.

Z wyjątkiem polan drzewa na opał i kijów, należy drzewo spławione naznaczyć cechą, którą do wiadomości władzy politycznej, a przez nią do publicznej wiadomości podać należy. Przy polanach drzewa na opał i kijach, zastąpi długość onychże, jaka im daną hędzie, miejsce cechy.

§. 39.

Robotnikom u uprawnionych do spławu, nie może być zabronionem, dla dopełnienia ich czynności około spławu, chodzić po obcych gruntach wzdłuż wód spławnych. Właścicielom gruntu, należy wszakże wynagrodzić szkodę, jakaby ztąd wynikła.

§. 40.

Po ukończeniu każdego pojedynczego spławu, winien przedsiębiorca natychmiast uczynić o tem relacyę do władzy politycznej. Rzeczona władza wezwie wszystkie słuny interesowane bezzwłocznie, ażeby z pretensyami swojemi o szkodę, jeżeli mają jakie, zgłosili się w dniach 14, o ile już pierwiej tego nie uczynili. Za pretensyę, z jakimi się zgłoszą dopiero po upływie wspomnionego terminu, przedsiębiorca spławu odpowiadać nie będzie.

der Trift wegen, sondern überhaupt gegen Beschädigung durch Wasserfluthen auszuführen sind, hat die Trift-Unternehmung verhältnissmässig beizutragen. Ein Schaden, der nachweisbar bloss durch die Trift verursacht wird, und zwar einschliesslich desjenigen, welcher ungeachtet der Schutzbauten statthat, ist von den Trift-Unternehmern zu vergüten. Beschädigungen hingegen, welche nicht bloss durch die Trift veranlasst wurden, sind von den Trift-Unternehmern und Beschädigten verhältnissmässig, und wenn das Verhältniss nicht ermittelt werden kann, zu gleichen Theilen zu tragen. Für Beschädigungen endlich, welche auch ohne Bestand der Trift eingetreten wären, haben die Trift-Unternehmer keinen Ersatz zu leisten.

§. 35.

Fordert die Einführung einer Trift oder die Errichtung von Triftbauten hinsichtlich der zu Wasserwerken benützten Wässer bestimmte Anordnungen, so sind diese mit Beachtung der bezüglichen besonderen Gesetze zu treffen. Ueber die Ablagerung zu triftender Hölzer ist nöthigenfalls durch die politische Behörde zu entscheiden.

§. 36.

Nach Massgabe der, in den vorstehenden Paragraphen enthaltenen Bestimmungen und mit Rücksicht auf alle sonst noch beachtungswerthen Umstände ist die Bewilligung zur Trift oder zur Errichtung einer Triftbaute zu ertheilen oder zu versagen, für mehr als 30 Jahre darf keine Triftbefugniss ertheilt werden. Die Zeitdauer derselben ist innerhalb dieser äussersten Gränze nach Massgabe der bezüglichen Anlagekosten zu bemessen.

§. 37.

Als Bürgschaft für die Einhaltung der, an die Bewilligung zur Trift oder zur Einrichtung einer Triftbaute geknüpften Bedingnisse, insbesondere in Ansehung der Schaden-Ersätze, kann von den Unternehmern eine Caution verlangt werden, welche von der betreffenden politischen Behörde, über Einvernehmen der Betheiligten und der berufenen Sachverständigen (§. 42) zu bemessen ist.

§. 38.

Die Trifthölzer sind, mit Ausnahme der Brennholzscheite und Prügel, mit einer, den politischen Behörden bekannt zu gebenden und durch diese zur öffentlichen Wissenschaft zu bringenden Marke zu bezeichnen. Bei Brennholzscheiten und Prügeln vertritt die ihnen etwa gegebene besondere Länge die Stelle der Marke.

§. 39.

Den Arbeitern der Triftbefugten darf nicht verwehrt werden, behufs der Triftbesorgung längs der Triftgewässer, über fremde Gründe zu gehen. Den Grund-Eigenthümern ist jedoch der hiedurch zugefügte Schaden zu vergüten.

§. 40.

Nach jedesmaliger Beendigung einer einzelnen Trift hat der Unternehmer sogleich der politischen Behörde hievon Anzeige zu machen. Diese fordert unverweilt sämmtliche Betheiligte auf, allfällige Schaden-Ersatz-Ansprüche innerhalb vierzehn Tagen anzumelden, soferne sie diess nicht bereits früher gethan hätten. Für die erst nach Ablauf dieser Frist angemeldeten Ersatz-Ansprüche wird der Trift-Unternehmer der Haftung entbunden.

§. 41.

Na przestąpienia przeciw przepisom niniejszym, wydanym względem spławu drzewa i budów spławnych, wyrzeczona być ma kara w miarę zrządzonej przez to szkody, a to, jeżeli uszkodzenie jest mniejszej wagi, kara aresztu od dnia jednego do tygodni trzech, albo od 5 do złr. 100; jeżeli zaś szkoda jest znaczniejszą, kara aresztu od trzech tygodni do trzech miesięcy, albo od stu do złr. pięciuset, albo też utrata pozwolenia. Przestępcy winni są oprócz tego wynagrodzić wszelką szkodę przez to zrządzoną.

§. 42.

Do komisyj, odbywać się mających pod względem przedsiębiorstw spławu i urządzeń budów spławnych, należy zawsze przybierać biegłych bezstronnych. Ci obowiązani są oświadczyć się co do wartości drzewa spławnego, co do stosownych kosztów od spławiania, co do wynagrodzenia za używanie budów spławnych, budów ochronnych i co do wynagrodzenia szkód, tudzież co do sposobu i ilości kaucyi (§§. 31, 32, 33, 34, 37, 39, 40 i 77).

Jeżeli strony interesowane nie poprzestają na orzeczeniu biegłych co do wartości drzewa na spław przyjąć się mającego, co do stosownego wynagrodzenia za spólny spław i za używanie budów spławnych, tudzież co do wynagrodzeń szkody i co do kaucyi, i jeżeli porozumienie w tej mierze nie może być przyprowadzonym do skutku, natenczas należy tymczasem zabezpieczyć kwoty naznaczone, a strony odesłać do drogi prawa.

Zarządzeniom władz politycznych pod względem spławów, należy mimo tego zadosyć uczynić.

§. 43.

Przełożeni gmin i władze polityczne, obowiązane są dopomagać przedsiębiorcom spławów do uzyskania drzewa na spławie zagubionego.

ROZDZIAŁ III.**O pożarach w lasach i szkodach zrządzonych przez owady.**

§. 44.

Przy rozniecaniu ognia i używaniu rzeczy od ognia niebezpiecznych w lasach i na brzegu lasów, należy postępować ze ścisłą ostrożnością.

Jeżeli z zaniedbania takiej ostrożności lub z innego przewinienia, powstaną pożary, wówczas ten, co winę ponosi, obowiązany wynagrodzić szkodę, jaka ztąd wyniknie, a może nawet, według okoliczności, o ile powszechnie prawo karne nie ma zastosowania, uleść karze od pięciu do czterdziestu złr. m. k. lub karze aresztu od dnia jednego do dni ośmiu.

§. 45.

Ktokolwiek spotka w lesie lub na brzegu jego ogień, opuszczony i nieugaszony, według możności obowiązany jest ugasić takowy. Kto spostrzeże pożar w lesie, winien o tem zawiadomić mieszkańców najbliższych domostw, w kierunku, w którym go droga

§. 41.

Uebertretungen dieser für die Holztrift und Triftbauten festgesetzten Bestimmungen sind, nach Massgabe des hiedurch veranlassten Schadens, und zwar bei minder bedeutenden Beschädigungen mit Arrest von Einem Tage bis zu drei Wochen oder von 5 bis 100 fl., bei bedeutenderen aber mit Arrest von drei Wochen bis zu drei Monaten oder mit Einhundert bis fünfhundert Gulden, oder mit dem Verluste der Befugniss zu bestrafen. Die Uebertreter haben überdiess sämmtliche hiedurch verursachten Schäden zu vergüten.

§. 42.

Zu den, in Ansehung der Trift-Unternehmungen und der Errichtung von Triftbauten erforderlichen Commissionen sind stets unparteiische Sachverständige zuzuziehen. Dieselben haben sich über den Werth der Trifthölzer, die angemessenen Triftkosten, die Gebrauchs-Vergütung für Triftbauten, die Schutzbauten und Schaden-Ersätze, sowie über die Art und Höhe der allfälligen Caution (§§. 31, 32, 33, 34, 37, 39, 40 und 77) auszusprechen.

Sind die Betheiligten mit dem Ausspruche der Sachverständigen, in Betreff des Werthes der zu übernehmenden Trifthölzer, der angemessenen Vergütung für die Mittrift und den Gebrauch der Triftbauten, dann der zu leistenden Schaden-Ersätze und Caution, nicht einverstanden, und kann eine diessfällige Vermittlung nicht erzielt werden, so sind die ausgemittelten Beträge inzwischen sicher zu stellen, und die Parteien auf den Rechtsweg zu weisen.

Den Anordnungen der politischen Behörden, rücksichtlich des Triftbetriebes, ist dessenungeachtet Folge zu leisten.

§. 43.

Die Gemeindevorstände und politischen Behörden sind verpflichtet, den Trift-Unternehmern zur Wieder-Erlangung verschwemmter Hölzer behülflich zu seyn.

Dritter Abschnitt.**Von den Waldbränden und Insectenschäden.**

§. 44.

Bei Anmachung von Feuern und dem Gebrauche feuergefährlicher Gegenstände in Wäldern und am Rande derselben ist mit strenger Vorsicht vorzugehen.

Wenn aus Vernachlässigung solcher Vorsicht oder aus sonstigem Verschulden Brandschäden entstehen, hat der daran Schuldtragende für den so entsprungenen Schaden Ersatz zu leisten, und kann nach Massgabe der Umstände, in soferne nicht das allgemeine Strafgesetz in Anwendung zu bringen ist, mit einer Geldstrafe von fünf bis vierzig Gulden Conventions-Münze oder mit einer Arreststrafe von Einem bis zu acht Tagen belegt werden.

§. 45.

Jeder, der im Walde oder an dessen Rande ein verlassenes und unabgelöschtes Feuer trifft, ist nach Thunlichkeit zu dessen Löschung verpflichtet. Nimmt Jemand einen Waldbrand wahr, so hat er diess den Bewohnern der nächst befindlichen Behausung in der

prowodzi. Ci zaś obowiązani są uwiadomić o tem natychmiast najbliższego przełożonego gminy i posiadacza lasu lub jego personale lasowe. Kto nie uczyni doniesienia o pożarze leśnym, ulegnie karze od pięciu do piętnastu złr. m. k., albo karze aresztu od jednego do dni trzech.

§. 46.

Wszystkie okoliczne wsi, mogą przez posiadacza lasu, personale lasowe, lub przez przełożonych gminy, być zawezwane do gaszenia pożaru w lesie. Ludzie zawezwani, winni z narzędziami potrzebnymi do gaszenia pożaru, jako to: z osøkami, motykami, rydlami, siekierami, wiadrami do noszenia wody itp., natychmiast spieszyć na miejsce pożaru i przyłożyć dzielnie rąk. Przełożeni gmin i służba lasowa, winni są towarzyszyć ludziom do gaszenia wezwanym.

Gaszeniem kierować ma znajdujący się na miejscu najwyższy urzędnik lasowy, a gdyby takiego na miejscu nie było, przełożony gminy lub jego zastępca, w której obrębie pożar leśny się wydarzył.

§. 47.

Temu, co ma obowiązek kierowania gaszeniem, winno się bezwarunkowe posłuszeństwo we wszystkich zarządzeniach mających na celu gaszenie pożaru.

Reszta przełożonych gmin i służby leśnej, winni są utrzymywać porządek między gaszącymi, i starać się o to, aby nakazane środki gaszenia, były wykonanemi. Po ugaszeniu pożaru, należy jeszcze przez jeden lub dwa dni, a według potrzeby jeszcze dłużej strzedz pogorzeliska, do czego odpowiednią liczbę ludzi ustanowić należy.

§. 48.

Przełożeni gmin, którzy nie uczynią wezwania do gaszenia pożaru w lesie, ulegną karze od pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k., ci zaś, co bez dostatecznej przyczyny nie stawiają się na wezwanie, ulegną karze od pięciu do piętnastu złr. m. k., albo karze aresztu od jednego do dni trzech.

§. 49.

Uszkodzenia obcego gruntu, zrządzone przy gaszeniu, wynagrodzić winien ten, dla którego korzyści, gaszenie było przedsięwzięciem, wyjąwszy, jeżeli poszkodowany sam przez ugaszenie został zachowany od większej jeszcze szkody.

Jeżeli władza dochodząca nie może oznaczyć szkody, zrządzonej przez przestąpienie przepisów, wydanych w celu zapobieżenia pożarów leśnych, natenczas poszkodowanych należy odesłać na drogę prawa.

§. 50.

Na uszkodzenia lasów przez owady, należy mieć zawsze baczne oko. Właściciele lasów lub ich służba lasowa, spostrzegłszy takie uszkodzenia, widząc oraz, iż środki przeciw temu użyte nie są dostateczne, i obawiać się należy, że to złe dotknie nawet lasy sąsiednie, obowiązani są donieść o tem władzy politycznej, pod karą pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k. Zresztą każdy ma prawo uczynić podobne doniesienie.

Richtung, wohin ihn sein Weg führt, bekannt zu geben. Diese sind verbunden, bei dem nächsten Ortsvorstande und dem Waldbesitzer oder seinem Forstpersonale hierüber also gleich die Anzeige zu machen. Die unterlassene Anzeige eines Waldbrandes ist mit fünf bis fünfzehn Gulden Conventions-Münze oder Arrest von Einem bis drei Tagen zu bestrafen.

§. 46.

Alle umliegenden Ortschaften können von dem Waldbesitzer, dem Forstpersonale oder den Ortsvorständen zur Löschung des Waldbrandes aufgeboten werden. Die aufgebotene Mannschaft hat mit den erforderlichen Löschgeräthschaften, als: Krampen, Hauen, Schaukeln, Hacken, Wasser-Eimern u. dgl., sogleich an die Stelle des Brandes zu eilen, und daselbst thätigst Hilfe zu leisten. Die Ortsvorstände und die Forstbediensteten sollen die Löschmannschaft begleiten.

Die Leitung des Löschgeschäftes kommt dem am Platze befindlichen höchstgestellten Forstbediensteten und, falls kein solcher zugegen seyn sollte, dem Vorstande der Ortsgemeinde, in deren Markung der Waldbrand statthat, oder dessen Stellvertreter zu.

§. 47.

Demjenigen, dem diese Leitung obliegt, ist in den Anordnungen zur Löschung des Waldbrandes jedenfalls unbedingte Folge zu leisten.

Die übrigen Ortsvorstände und Forstbediensteten haben die Ordnung unter der Löschmannschaft zu erhalten, und auf Ausführung der angeordneten Löschmassregeln hinzuwirken. Nach gelöschtem Brande ist die Brandstelle durch Einen bis zwei Tage, oder nach Erforderniss noch länger zu bewachen, wesshalb die hiezu nöthige Mannschaft zu bestellen ist.

§. 48.

Ortsvorstände, welche das Aufgebot zur Waldbrandlöschung unterlassen, sind mit fünf bis fünfzig Gulden Conventions-Münze, diejenigen Personen, welche dem Aufgebote der Ortsvorstände ohne zureichenden Grund keine Folge leisten, aber mit fünf bis fünfzehn Gulden Conventions-Münze oder Arrest von Einem bis zu drei Tagen zu bestrafen.

§. 49.

Beschädigungen fremden Grund-Eigenthumes durch die Lösch-Anstalten sind von jenen zu ersetzen, zu deren Gunsten die Löschung unternommen worden ist, ausgenommen ein Beschädigter selbst würde durch die Lösch-Anstalten vor grösseren Nachtheilen bewahrt worden seyn.

Kann die Untersuchungsbehörde den, durch die Uebertretungen gegen die Vorschriften zur Verhütung eines Waldbrandes verursachten Schaden nicht bestimmen, so sind die Beschädigten auf den Rechtsweg zu verweisen.

§. 50.

Auf die Beschädigung der Wälder durch Insecten ist stets ein wachsames Auge zu richten. Die Wald-Eigenthümer oder deren Personale, welche derlei Beschädigungen wahrnehmen, sind, wenn die dagegen angewendeten Mittel nicht zureichen, und zu besorgen steht, dass auch nachbarliche Wälder von diesem Uebel ergriffen werden, verpflichtet, der politischen Behörde bei Strafe von fünf bis fünfzig Gulden Conventions-Münze, sogleich die Anzeige zu erstatten. Zu einer solchen Anzeige ist übrigens Jedermann berechtigt.

§. 51.

Władza polityczna z przybraniem odpowiednich biegłych, natychmiast na uwagę wziąć powinna, czy i jakich środków użyć należy przeciw spustoszeniom przez owady i nakazać spieszenie co potrzeba, po uprzednim wysłuchaniu właścicieli lasów i służby lasowej. Wszyscy właściciele lasów, których lasom grozi niebezpieczeństwo, obowiązani są do wspólnej pomocy i winni są posłuszeństwo wszelkie zarządzeniom władzy politycznej, która w tym względzie nawet przymusu użyć może. Koszta ponosić winni interesowani w tem właściciele lasów w miarę przestrzeni leśnej, która w ten sposób uchronioną została.

ROZDZIAŁ IV.**O służbie do ochrony lasów.**

§. 52.

Osobom, ustanowionym do zarządu lasami (§. 22), należy dodać odpowiednie personale, do ochrony i dozoru lasów, według zwyczaju krajowego.

Jeżeli o to powstają wątpliwości i spory, a względy publiczne tego wymagają, rząd krajowy winien nakazać stosowne kroki, mając wzgląd na zachodzące stosunki.

Całe to personale, jeżeli jest ustanowionem przez rząd lub gminy, winno w każdym przypadku złożyć przysięgę przed władzami politycznymi, co do zarządu i ochrony lasów; jeżeli zaś jest ustanowionem przez właścicieli lasów prywatnych, wtedy tylko, jeżeli ciż ostatni żądają tego dla korzyści z tem połączonych.

A. Rota przysięgi, znajduje się w załączonym formularzu A.

§. 53.

Osoby, które dla ochrony lasów złożyły przysięgę według §. 52, uważanemi będą za straż publiczną; używają w tym względzie wszystkich praw, opartych na ustawach, służących osobom urzędowym i strażom cywilnym, i mogą w służbie nosić broń zwykłą. Każdy obowiązany jest słuchać wezwań, czynionych mu w interesie służby.

§. 54.

Personale leśnicze, nie może czynić użytku z broni, oprócz w przypadku koniecznej obrony sprawiedliwej.

Ażebym takowe poznaniem i jako straż publiczna szanowanem było, obowiązaniem jest nosić w służbie ubiór służbowy przepisany, albo też wyszczególniającym sposobem odznaczać się pokryciem głowy lub przepaską na ramieniu, podaną do publicznej wiadomości powiatu.

§. 55.

Personale leśne, zaprzysiężone urzędownie, obowiązaniem jest wydalic z lasu każ-

§. 51.

Die politische Behörde hat unter Mitwirkung geeigneter Sachverständiger sogleich in Ueberlegung zu nehmen, ob und welche Massregeln gegen die etwa zu besorgenden Insectenverheerungen zu treffen seien, und das Nöthige, nach früherer unverzüglicher Einvernehmung der betheiligten Wald-Eigenthümer und ihres Forstpersonales schleunigst zu verfügen. Alle Wald-Eigenthümer, deren Wälder in Gefahr kommen könnten, sind zur Beihilfe verpflichtet, und müssen den Anordnungen der politischen Behörde, welche hierin selbst zu Zwangsmassregeln befugt ist, unbedingte Folge leisten. Die Kosten sind von den betheiligten Wald-Eigenthümern, nach Massgabe der geschützten Waldflächen zu tragen.

Vierter Abschnitt.*Vom Forstschutzdienste.*

§. 52.

Dem Forstverwaltungs-Personale (§. 22) ist ein angemessenes Schutz- und Aufsichtspersonale nach Massgabe des landesüblichen Gebrauches beizugeben.

In soferne darüber Zweifel und Anstände sich erheben, und öffentliche Rücksichten es erheischen sollten, hat die Landesstelle mit Beachtung aller Verhältnisse die angemessene Bestimmung zu treffen.

Dieses gesammte Personale ist, wo es vom Staate oder Gemeinden aufgestellt wird, jedenfalls, wo es aber Privatwaldbesitzer anstellen, nur wenn die Letzteren, um der damit verbundenen Vortheile theilhaftig zu werden, es verlangen, für den Forstverwaltungs- und Forstschutzdienst von den politischen Behörden in Eid und Pflicht zu nehmen.

Die Eidesformel enthält das beiliegende Formulare A.

§. 53.

Das auf den Forstschutzdienst nach §. 52 beedete Personale wird im Forstdienste als öffentliche Wache angesehen, genießt in dieser Beziehung alle in den Gesetzen gegründeten Rechte, welche den obrigkeitlichen Personen und Civilwachen zukommen, und ist befugt im Dienste die üblichen Waffen zu tragen. Jedermann ist gehalten, seinen dienstlichen Aufforderungen Folge zu leisten.

§. 54.

Von den Waffen darf das Forstpersonale nur im Falle gerechter Nothwehr Gebrauch machen.

Damit dasselbe erkannt, und als öffentliche Wache geachtet werden könne, hat es im Dienste das vorgeschriebene Dienstkleid zu tragen, oder wenigstens durch bezeichnende und zur öffentlichen Kenntniss des Bezirkes gebrachte Kopfbedeckung oder Armbinde sich kenntlich zu machen.

§. 55.

Das ämtlich beedete Forstpersonale ist verpflichtet, jeden ausser den öffentlichen Wegen im Forste Betretenen, wenn sein Aufenthalt im Walde zu Besorgnissen für die

dego, kogo tylko spotka w lesie zewnątrz dróg publicznych, jeżeli obecność jego w lesie daje powód do obawy o bezpieczeństwo publiczne, lub o własność lasu.

Jeżeli spotka kogo w lesie zewnątrz dróg publicznych z narzędziami, których się używa zwyczajnie do zbierania lub wyprowadzania drzewa (z siekierami, piłami, narzędziami ręcznymi wszelkiego rodzaju itp.), wówczas odbierze mu te narzędzia, jeżeli się nie może usprawiedliwić, dla czego je z sobą wziął i oddać je do funduszu miejscowego ubogich.

§. 56.

Jeżeli spotkany w lesie podejrzanym jest, iż popełnił przestępstwo leśne, natenczas można mu zabrać znalezione przy nim produkta leśne.

§. 57.

Osoby nieznajome, schwyte na uczynku przestępstwa, lub o przestępstwo podejrzone, należy przytrzymać, osoby zaś znajome, na uczynku schwyte, wtedy tylko, jeżeli się opierają straży leśnej, takową łżą, lub na nią się porywają, tudzież jeżeli nie mają stałego mieszkania lub bardzo znacznych przestępstw się dopuściły.

Osoby ujęte, należy bezzwłocznie oddać władzy właściwej.

§. 58.

Jeżeliby schwyty na gorącym uczynku, zbiegł, można go ścigać także i po za lasem, i odebrać mu skradziony produkt leśny.

ROZDZIAŁ V.

O przestępstwach przeciw bezpieczeństwu własności leśnej; o władz ustanowionych do dochodzenia i karania onychże, równie jak wszystkich innych w tymże patencie określonych przestępstw, tudzież o postępowaniu, jakie przy tem zachować należy.

§. 59.

Nadwzięcia bezpieczeństwa własności leśnej, przewidziane w powszechnej ustawie karnej, będą sądzone i karane według tejże ustawy.

§. 60.

Oprócz przestępstw osób, prawo służebności mających (§. 18), tudzież oprócz czynności i opuszczeń zakazanych, wymienionych w §. 44 aż łącznie do §. 51, należy uważać i karać jako przestępstwa leśne, następujące jeszcze czynności, jeżeli nie podpadają pod zastosowanie powszechnej ustawy karnej, lub jeżeli były dopełnionemi bez przyzwolenia właściciela lasu lub jego zastępcy, albo też wbrew ustanowionym warunkom:

- 1) Zbieranie patyków, odłamków, lub trzasek.
- 2) Naciesanie stojącego drzewa i drążków, nawiercanie onegoż, nakarbowanie, łażenie na drzewa za pomocą haków żelaznych, uszkodzenie zrządzone przez wywożenie drzewa i kamieni, tłuczenie i bicie drzew i oblupywanie onychże z kory.

öffentliche Sicherheit oder das Wald-Eigenthum Anlass gibt, aus dem Forste hinauszugehen.

Wird Jemand im Forste ausser den öffentlichen Wegen mit Werkzeugen betreten, welche gewöhnlich zur Gewinnung oder Bringung der Forstprodukte verwendet werden (Hacken, Sägen, Handgeräthe jeder Art etc.), so sind ihm diese Werkzeuge, falls er deren Mitnahme nicht zu rechtfertigen vermag, abzunehmen, und dem Orts-Armensfonde zuzuwenden.

§. 56.

Ist ein im Forste Betretener eines vollbrachten Waldfrevels verdächtig, so können die allenfalls vorgefundenen verdächtigen Forstprodukte mit Beschlag belegt werden.

§. 57.

Beim Frevel auf der That Betretene, oder des Frevels verdächtige unbekannte Personen sind festzunehmen, auf dem Frevel betretene bekannte Personen aber nur dann, wenn sie sich dem Forstpersonale widersetzen, es beschimpfen oder sich an ihm vergriffen; ferner, wenn sie keinen festen Wohnsitz haben, oder sehr bedeutende Frevel verübten.

Die festgenommenen Personen sind ohne Verzug der competenten Behörde zu übergeben.

§. 58.

Im Falle als der auf frischer That Betretene entflohen, kann er auch ausser den Forsten verfolgt, und das von ihm entwendete Forstprodukt mit Beschlag belegt werden.

Fünfter Abschnitt.

Von den Uebertretungen gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes, den zur Untersuchung und Bestrafung derselben, sowie aller übrigen in diesem Patente festgestellten Uebertretungen bestimmten Behörden und dem dabei zu beobachtenden Verfahren.

§. 59.

Diejenigen Verletzungen der Sicherheit des Wald-Eigenthumes, welche in dem allgemeinen Strafgesetze vorgesehen sind, werden nach eben diesem Gesetze beurtheilt, und behandelt.

§. 60.

Nebst den Uebertretungen der Eingeforsteten (§. 18) und den in den §§. 44 bis einschliesslich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen, sind auch noch nachstehende Handlungen, in soweit auf dieselben das allgemeine Strafgesetze keine Anwendung findet, und falls sie ohne Zustimmung des Wald-Eigenthümers oder dessen Stellvertreters oder den festgesetzten Bedingungen entgegen ausgeübt werden, als Forstfrevel anzusehen und zu bestrafen:

1. Das Sammeln von Raff- und Klaub- oder Leseholz.
2. Das Anhacken und Anplätzen oder sogenannte Ankosten stehender Bäume und Stangenhölzer, das Anbohren derselben, das Einhauen von Kerben, Besteigen mittelst Steigeisen, die Beschädigung durch Weiterförderung von Holz und Steinen (Anpirschen),

3) Przywłaszczenie sobie kory z drzew leżących na ziemi, odkrywanie korzeni drzew, karczowanie, odrębywanie, odcinanie i obrywanie wierzchołków, gałęzi i gałązek, tudzież osmykanie z liści.

4) Wykopywanie, wyrębywanie lub wyciąganie i wszelkie innego rodzaju uszkodzenie młodych latorośli, drzew i krzewów, tudzież zbieranie różg na miotły, prętów, kijów i innych drobnych gatunków drzewa.

5) Zbieranie soków z drzewa (żywicy, terpentyny, soku brzoźowego i jaworowego), owoców leśnych (nasienia leśnego, płonek, jagód) grzybów i spróchniałków, tudzież kopanie korzeni.

6) Nieprawne zbieranie podściółu każdego rodzaju (liści, szpilek, chwastów, mchu itp.), w szczególności zaś zbieranie takowych siekierami i grabiami żelaznymi, przywłaszczanie ziemi, gliny, torfu, kamieni, gipsu i innych płodów mineralnych; wykopywanie darni, koszenie, ścinanie i wyskubywanie trawy leśnej, ziół i innych roślin, służących do uprawy drzewa.

7) Pozostawanie w lesie wbrew przeciw wyraźnemu zakazowi służby leśniczej §. 55; robienie nowych dróg i kładek, lub używanie dróg już zarzuconych, robienie spustów, odprowadzanie wody do lasów sąsiedzkich, zakładanie węglarni i wszelkie inne używanie gruntu leśnego.

8) Niepozwolone wpędzanie bydła do lasów obcych w ogólności, tudzież wpędzanie większej liczby innego gatunku lub innego wieku bydła; używanie paszy leśnej na innych miejscach i w innym czasie jak jest pozwolonym.

§. 61.

Kto bez upoważnienia lub bez pozwolenia, albo wbrew ustanowionym warunkom czyni zbiórkę patyków i odłamków w lesie, może być przymuszonym do oddania nazbieranego już drzewa; narzędzia i przyrządy, które nieprawnie miał przy sobie, przepadają na rzecz funduszu ubogich miejsna, w którego okręgu czyn karygodny popełnionym został. W razie powtórnego przekroczenia, nastąpi kara od jednego do trzech dni.

§. 62.

Jeżeli ani przepisy powszechnie karne, ani postanowienia §§. 44 do 51 łącznie, równie jak §. 61 nie mają zastosowania, należy czynności, które w §. 60 uznane zostały za przestępstwa leśne, a zatem także przestąpienia prawo służebnictwa mających (§. 18) ukarać w miarę okoliczności winę łagodzących lub obciążających, albo naganą tylko, albo też aresztem od jednego do dni czternastu, lub karą pieniężną od pięciu do pięćdziesięciu złr. m. k.

das Beklopfen und Anschlagen an dieselben und ihre Entrindung (Streifensziehen, Anlachen, Ringeln).

3. Die Zueignung von Rinde am Boden liegender Bäume, die Entblössung von Baumwurzeln, das Stockroden, dann das Abhauen, Abschneiden und Abreißen von Gipfeln, Aesten und Zweigen, sowie das Abstreifen von Laub (Schneiteln oder Schnatten, Grassetthauen, Laubstreifen).

4. Das Ausgraben, Aushauen oder Ausziehen und jede anderweitige Beschädigung junger Baum- und Strauchpflanzen, dann die Gewinnung von Besenreis, Gerten, Wieden, Stöcken, Reifstangen und anderen kleinen Holzsorten.

5. Das Sammeln von Baumsäften (Harz, Terpenthin, Birken- und Ahornsaft), von Waldfrüchten (Holzsamen, Waldobst, Beeren), von Schwämmen und Baummoder, sowie das Wurzelgraben.

6. Die unberechtigte Gewinnung von Bodenstreu jeder Art (Laub, Nadeln, Unkräuter, Moos etc.), ganz besonders die Sammlung derselben mit Hauen und eisernen Rechen; die Zueignung von Erde, Lehn, Torf, Steinen, Gyps und anderen mineralischen Stoffen, das Rasen-Abschälen (Plaggenhauen, Molten), dann das Mähen, Abschneiden und Ausrupfen von Waldgras, Kräutern und anderen Gewächsen, welche keine Forstculturpflanzen sind.

7. Das Verbleiben im Walde gegen die ausdrückliche Weisung des Forstpersonales §. 55, die Bildung neuer und die Benutzung ausser Gebrauch gesetzter Wege und Stege, die Anlage von Erdgefährten (Erdriesen), die Ableitung von Wässern in nachbarliche Waldungen, die Anlage von Kohlstätten und jede anderweitige Benützung des Waldbodens.

8. Der unberechtigte Vieh-Eintrieb in fremde Wälder überhaupt, dann der Eintrieb einer grösseren Anzahl anderer Gattung oder Altersklasse des Viehes, die Benützung der Waldweide an anderen Orten und zu einer anderen Zeit, als die ertheilte Bewilligung gestattet.

§. 61.

Wer ohne Berechtigung oder ohne Erlaubniss, oder den festgesetzten Bedingnissen entgegen, Raff- und Klaubholz sammelt, kann zur Zurücklassung des bereits gesammelten Holzes gezwungen werden, die unerlaubter Weise mitgenommenen Werkzeuge und Handgeräthe verfallen dem Armenfonde des Ortes, in dessen Bezirke die strafbare Handlung begangen wurde. In Wiederholungsfällen hat eine Arreststrafe von Ein bis drei Tagen einzutreten.

§. 62.

In soferne nicht die allgemeinen Strafvorschriften oder die Bestimmungen der §§. 44 bis einschliesslich 51, dann des §. 61 einzutreten haben, sind die im §. 60 als Forstfrevell erklärten Handlungen, also auch die Uebertretungen der Eingeforsteten (§. 18) nach Verhältniss der Milderungs- oder Erschwerungsgründe mit einem blossen Verweise zu ahnden, oder mit Arrest von einem bis vierzehn Tagen oder mit 5 bis 50 fl. Conventions-Münze zu bestrafen.

§. 63.

Jeżeli bydło do obcych lasów nieprawnie wpędzonym lub tamże puszczone zostało, natenczas właściciel lasu lub jego zastępca (personale leśne) nie ma w powszechności (§. 65) prawa zabijać go. Może je tylko odpowiednim sposobem wypędzić, lub jeżeli poniósł szkodę, zająć tyle sztuk bydła, ile do wynagrodzenia szkody swej uznaje być dostatecznym. Pastuch, dodany bydłu, może być zmuszonym, aby takowe natychmiast odpędził.

§. 64.

Właściciel lasu lub jego zastępca, winien jest pogodzić się z właścicielem bydła zajętego w przeciagu dni 8, albo też równocześnie przy uczynieniu doniesienia o czynności ulegającej karze, jaka przez wpędzenie bydła przez pastucha popełnioną została, do władzy w tej mierze właściwej (68), zanieść oraz do niej żądanie swoje o wynagrodzenie szkody, w przeciwnym bowiem razie, zwrócić winien bydło zajęte. Doszkody, która ma być wynagrodzoną, policzyć należy także wydatki, poniesione przez zajęcie i zaopatrywanie bydła zajętego (w szczególności zapłatę ludziom użytym i potrzebnym do zapędzenia bydła).

Bydło zajęte zwrócić należy także i wtedy, jeżeli jego właściciel stosowne stawi zabezpieczenie. Jeżeli właściciel bydła zajętego jest nieznanym, lub nie był popełnionym czyn ulegający karze, wówczas winien poszkodowany w razie rzeczonym wynieść żądanie o wynagrodzenie szkody przed sędziego cywilnego.

§. 65.

Jeżeli nie można zająć kóz, owiec, świń i drobiu, natenczas wolno takowe zastrzelić, na co przy ukaraniu winowajców wzgląd mieć należy. Bydło zabite, należy zostawić właścicielowi onegoż na miejscu.

§. 66.

Jeżeli będzie udowodnionem, iż bydło tylko przez ukrycie w sąsiednim lesie schronionem być mogło przed grożącym niebezpieczeństwem, (przed zaspami śnieżnymi, gwałtowną burzą, gradobiciem etc. etc.) natenczas wpędzenie bydła nie ulega karze. Uszkodzenia przez to wyrządzone, należy jednakże wynagrodzić.

§. 67.

Pastuchy, działający wbrew przepisom leśnym, karanymi będą według §. 62.

Ktokolwiek zrywa, niszczy, lub w jakibądź sposób uszkadza albo psuje znaki, służące do ogrodzenia, winien wynagrodzić szkodę i oprócz tego ulegnie za przestępstwo leśne karze aresztu od 1 do dni 3, lub karze pieniężnej od 5 do 15 złr. m. k. jeżeli przez to nie popełni czynu, który karanym być ma według powszechnych ustaw karnych.

§. 63.

Wird Vieh unberechtigter Weise in fremde Wälder getrieben oder aus Unachtsamkeit dahin gelassen, so ist der Wald-Eigenthümer oder dessen Stellvertreter (das Forstpersonale) in der Regel (§. 65) zwar nicht berechtigt, es zu tödten; er kann es aber durch anpassende Gewalt verjagen, oder wenn er dadurch Schaden gelitten hat, das Recht der Privatpfändung über so viele Stücke Viehes ausüben, als zu seiner Entschädigung hinreicht. Der dem Viehe etwa beigegebene Hirt kann verhalten werden, dasselbe ohne Verzug wegzubringen.

§. 64.

Der Waldeigenthümer oder dessen Stellvertreter hat sich aber binnen 8 Tagen mit dem Eigenthümer des gepfändeten Viehes abzufinden oder gleichzeitig mit der Anzeige der durch den Viehtrieb etwa begangenen strafbaren Handlung bei der zu dem Verfahren hiefür competenten Behörde (§. 68) auch sein Begehren um Schaden-Ersatz anzubringen, widrigens das gepfändete Vieh zurückzustellen. In den zu vergütenden Schaden sind auch die Auslagen einzurechnen, welche die Pfändung und die Verpflegung des gepfändeten Viehes (insbesondere die Bezahlung der zum Abtriebe aufgebottenen und erforderlich gewesenenen Leute u. s. w.) verursachten.

Das gepfändete Vieh muss aber auch dann zurückgestellt werden, wenn der Eigenthümer desselben eine angemessene Sicherheit leistet. Ist der Eigenthümer des gepfändeten Viehes unbekannt, oder wurde keine strafbare Handlung begangen, so hat der Beschädigte in dem erwähnten Falle das Begehren auf Schaden-Ersatz bei dem Civilrichter anzubringen.

§. 65.

Kann die Pfändung von Ziegen, Schafen, Schweinen und Federvieh nicht geschehen, so ist es gestattet, dieselben zu erschiessen, worauf bei der Besirafung der Frevler angemessene Rücksicht zu nehmen kommt. Das getödtete Vieh ist an Ort und Stelle für den Eigenthümer desselben zurückzulassen.

§. 66.

Wenn nachweislich das Vieh nur durch Bergung in einem benachbarten Walde drohender Gefahr entzogen werden konnte (Schneefucht, Bergung bei heftigen Gewittern, Hagelschlag etc. etc.), so ist der vollführte Vieh-Eintrieb nicht strafbar. Hiebei verursachte Beschädigungen sind jedoch zu vergüten.

§. 67.

Hirten, welche den forstgesetzlichen Bestimmungen zuwider handeln, sind nach §. 62 zu bestrafen.

Jedermann, der Hegezeichen abreisst, zerstört, oder wie immer beschädiget oder verdirbt, ist verbunden, hiefür Ersatz zu leisten, und soll ausserdem, in soferne dadurch nicht eine nach dem allgemeinen Strafgesetze zu ahndende strafbare Handlung begangen wird, als Forstfrevler mit Arrest von Einem bis zu drei Tagen, oder mit einer Geldstrafe von 5 bis 15 fl. Conventions-Münze belegt werden.

§. 68.

Postępowanie względem wszystkich tych karygodnych czynności, popełnionych przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, które ulegają karze według powszechnych ustaw karnych, prowadzić będą sądy karne, w miarę istniejących ustaw.

Jeżeli zaś takowe czynności nie są niczem innym jak tylko wyż wyrażonemi przestępstwami (przestępstwami leśnemi §§. 60—67), lub też przestępstwami przeciw przepisom, wydanym co do spławu drzewa i budów spławnych (§. 44), natenczas postępowanie karne i osądzenie przestępców, należy do władz politycznych, równie jak to jest postanowionem względem przestępstw posiadaczy lasów (§. 18), tudzież względem czynności i opuszczeń zakazanych w §§. 44 aż łącznie do §. 51.

§. 69.

Śledztwo przeciw takim przestąpieniom, rozpocząć należy nietylko na żądanie poszkodowanego, albo na doniesienie urzędnika lub sługi ustanowionego i urzędownie zaprzysiężonego, do dozoru lasów, pól, winnic i tym podobych, czy to publicznie przez gminę, czy też przez osobę prywatną (personale dozoru leśnego §. 52, stróże pól, ogrodów i winnic), tudzież na doniesienie urzędnika lub sługi powszechnych władz bezpieczeństwa, w szczególności żandarmów i strażników finansowych, lecz wtenczas także gdy władza polityczna w jakikolwiek bądź inny sposób otrzyma wiadomość o popełnionem przestępstwie leśnem.

§. 70.

Rzeczonym osobom wolno będzie, czynić doniesienia podobne pojedynczo za każdym razem osobno, ustnie lub na piśmie, albo też w wykazie co miesiąc podać się mającym do władzy politycznej tego okręgu, w którym przestępstwo popełnionom zostało; B. który to wykaz wypełnić należy według formularza, załączonego pod B.

Zgodnie z temi wykazami, nie będzie się nawet prowadzić formalnego protokołu przy śledztwie karnem, jak najspieszniej rozpocząć się mającym, lecz należy takowe C. w głównych tylko punktach zamieścić według formularza C, w rejestr karny, a stonom interesowanym na żądanie zamiast odpisów wyroku, wydać wyciąg z tego rejestru.

§. 71.

Przeciw wyrokom, wydanym z powodu takich przestępstw, tudzież z powodu przestępstw posiadaczy lasów (§. 18), niemniej z powodu czynności i opuszczeń zakazanych w §§. 44, aż łącznie do 51, otwarte stoją do władz politycznych wyższych te środki prawne, jakich dopuszczają ustawy istniejące o przestępstwach (§. 77).

ROZDZIAŁ VI.

O postanowieniach co do wynagrodzenia szkody w lasach zrządzonej.

§. 72.

Ktokolwiek stał się winnym czynu karygodnego przeciw bezpieczeństwu własności leśnej, winien jest wynagrodzić pokrzywdzonemu posiadaczowi lasu wszelką szko-

§. 68.

Das Verfahren hinsichtlich aller jener strafbaren Handlungen gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes, welche nach den allgemeinen Strafgesetzen zu ahnden sind, ist von den Strafgerichten nach Massgabe der bestehenden Gesetze zu pflegen.

Wenn sich indess derlei Handlungen nur als die eben angeführten Uebertretungen (Forstfrevl §§. 60—67) oder als Uebertretungen der, für die Holztrift und Triftbauten festgesetzten Bestimmungen (§. 41) darstellen, so steht das Strafverfahren und die Aburtheilung der Uebertreter den politischen Behörden ebenso zu, wie diess in Betreff der Uebertretungen der Waldbesitzer (§. 18) und der in den §§. 44 bis einschliesslich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen festgesetzt ist.

§. 69.

Das Verfahren gegen diese Uebertretungen ist nicht nur auf Verlangen des Beschädigten oder auf die Anzeige eines zur Aufsicht über die Wälder, Felder, Weingärten und dergleichen öffentlich von einer Gemeinde oder auch von Privaten bestellten und ämtlich beeideten Beamten oder Dieners (Forst-Aufsichtspersonale [§. 52], Feld-, Garten-, Wein- hüter u. dgl.) ferner eines Beamten oder Dieners der allgemeinen Sicherheitsbehörden, insbesondere der Gensd'armen und Finanzwächter einzuleiten und durchzuführen, sondern auch dann, wenn die politische Behörde auf was immer für eine andere Weise von dem begangenen Forstfrevl Kenntniss erhält.

§. 70.

Den genannten Personen steht frei, diese Anzeigen entweder einzelnweise von Fall zu Fall mündlich oder schriftlich oder von Monat zu Monat mittelst einer Liste an die politische Behörde des Bezirkes, in welchem die Uebertretung vorfiel, zu erstatten, welche nach der, im Anhang unter B vorgezeichneten Form auszufüllen ist.

In Uebereinstimmung mit diesen Listen ist auch bei der so schnell als möglich vorzunehmenden Strafverhandlung selbst kein förmliches Protokoll aufzunehmen, sondern dieselbe nur mit den Hauptpunkten in das nach dem Formulare C zu führende Strafregister einzutragen, und den Betheiligten, statt der Urtheils-Abschriften bloss auf ihr Verlangen einen Auszug aus diesem Register mitsutheilen.

§. 71.

Gegen Erkenntnisse, welche über derlei Uebertretungen, sowie jene der Waldbesitzer (§. 18) und der in den §§. 44 bis einschliesslich 51 bezeichneten unerlaubten Handlungen und Unterlassungen gefällt wurden, stehen jene Rechtsmittel an die höheren politischen Behörden offen, welche die bestehenden Gesetze über Uebertretungen zulassen (§. 77).

Sechster Abschnitt.*Von den Waldschadenersatz-Bestimmungen.*

§. 72.

Wer sich einer strafbaren Handlung gegen die Sicherheit des Wald-Eigenthumes schuldig machte, hat dem beschädigten Waldbesitzer vollen Ersatz zu leisten, daher nicht bloss den Werth des etwa entwendeten Forstproduktes, sondern auch den mittelbaren Verlust

dę, a zatem nietylko wartość produktu leśnego skradzionego, lecz także pośrednią szkodę, którą wyrządził przez przeszkodzenie lub zmniejszenie siły produkcyjnej lasu.

§. 73.

Ażeby władze mogły powziąć z pewnością kwotę szkody, obowiązana jest służba **D.** leśnicza oceniać rodzaj i wielkość szkody, według zasad, załączonych w dodatku **D.**

Szczegóły podane przez dozorujące personale leśnicze, potwierdzi lub sprostuje przelożony nad nią urzędnik leśniczy.

§. 74.

Jeżeli służba dozorująca leśnicza, nie stoi pod kierunkiem urzędników leśnych, lub jeżeli doniesienie o poszkodowaniu uczynione będzie przez inne osoby, nie zaś przez wspomniane personale dozorujące, natenczas władza polityczna powołać winna do oszacowania szkody jednego z najbliższych urzędników leśniczych, lub w braku takich urzędników, innego biegłego bezstronnego, który osobną ku temu przysięgę złoży winien.

§. 75.

Jeżeli powstaną ważne zarzuty przeciw realności w oszacowaniu szkody, wówczas władza polityczna obowiązana jest rozkazać dochodzenie i oszacowanie szkody przez swego delegowanego na miejscu, z przybraniem dwóch bezstronnych, przez nią wybranych biegłych.

§. 76.

W każdym okręgu władzy politycznej, a według potrzeby nawet w pojedynczych jej częściach, obowiązane są władze polityczne; w porozumieniu z biegłymi, zaraz po ogłoszeniu niniejszej ustawy, ułożyć taryfę wynagrodzenia szkód leśnych, według zasad, wyrażonych w załączeniu **D.**, mającą służyć za podstawę przy oznaczeniu wynagrodzenia. Taryfę tę zmienić należy, jeżeli w biegu czasu ceny drzewa doznały znacznej zmiany; jednakże wolno jest poszkodowanym wystąpić na zwykłej drodze prawa, jeżeli w pojedynczych przypadkach żądają większego wynagrodzenia za szkodę i taką udowodnić mogą.

ROZDZIAŁ VII.

O instancjach.

§. 77.

Ktokolwiek mieni się być pokrzywdzonym przez rozkaz, wydany na mocy niniejszej ustawy leśnej przez niższą władzę polityczną, może przeciw onemuż założyć rekurs do wyższej władzy politycznej. Jeżeli rozporządzenie rekurrowane obejmuje w sobie nałożenie kary (§§. 2 do 18, 41, 44, 45, 48, 50, 60, 61, 62 i 67), natenczas §. 71 ma wejść w zastosowanie.

Zresztą stanowi się następujące przepisy co do odwołań pozwolonych, na mocy niniejszej ustawy :

- a) Jeżeli rozstrzygnięcie wydanem było przez władzę polityczną najniższą (§§. 9, 18, 23, 24), wówczas rekurs założonym być musi do władzy politycznej krajowej, a w trzeciej instancji do ministerstwa spraw wewnętrznych, które zawsze,

zu vergüten, welcher durch Störung oder Minderung der Erzeugungsfähigkeit des Waldes allenfalls verursacht worden ist.

§. 73.

Damit die Behörden den Betrag des Schadens mit Zuverlässigkeit entnehmen können, haben die Forstbediensteten die Art und Weise, sowie die Grösse der Beschädigung nach den in der Beilage D enthaltenen Grundsätzen zu beurtheilen. D.

Die Angaben des Aufsichts-Personales sind von den ihm vorgesetzten Forstbeamten zu bestätigen oder zu berichtigen.

§. 74.

Steht das Forst-Aufsichts-Personale nicht unter der Leitung von Forstbeamten, oder wird die Anzeige von Beschädigungen durch andere Personen als das gedachte Forst-Aufsichts-Personale gemacht, so soll die politische Behörde zur Schätzung des Schadens einen der nächsten Forstbeamten, oder, in Ermanglung von Forstbeamten, einen anderen unparteiischen, hiefür besonders zu beeidigenden, Sachverständigen berufen.

§. 75.

Ergeben sich begründete Bedenken gegen die Richtigkeit der Schätzung eines Schadens, so hat die politische Behörde durch ihren Abgeordneten denselben an Ort und Stelle durch, von ihr gewählte beeidete unparteiische Sachverständige, wovon regelmässig und nach Thunlichkeit zwei beizuziehen sind, erheben und schätzen zu lassen.

§. 76.

Für jeden Bezirk einer politischen Behörde und nach Erforderniss auch für einzelne Theile desselben ist ein Waldschadenersatz-Tarif, welcher der Bemessung der Ersätze zur Grundlage zu dienen hat, von den politischen Behörden im Einvernehmen von Sachverständigen nach den, in der Beilage D angeführten Grundsätzen, gleich nach der Kundmachung dieses Gesetzes, auszufertigen, welcher wieder zu erneuern ist, wenn im Laufe der Zeit die Holzpreise eine bedeutende Aenderung erfahren haben, doch steht es dem Beschädigten, welcher in einzelnen Fällen einen grösseren Schaden-Ersatz, als im Tarife festgesetzt ist, ansprechen und erweisen zu können glaubt, frei, den ordentlichen Rechtsweg zu ergreifen.

Siebenter Abschnitt.

Von dem Instanzen-Zuge.

§. 77.

Wer sich durch eine in Gemässheit dieses Forstgesetzes erlassene Verfügung einer unteren politischen Behörde gekränkt erachtet, kann dagegen an die höhere politische Behörde den Recurs ergreifen. Enthält der zu berufende Erlass ein Straf-Erkenntniss (§§. 2 bis 18, 41, 44, 45, 48, 50, 60, 61, 62 und 67) so hat der §. 71 in Anwendung zu kommen.

Uebrigens gelten für die in diesem Gesetze zugestandenen Berufungen nachfolgende Bestimmungen:

- a) Stand die Entscheidung der untersten politischen Behörde zu (§§. 9, 18, 23, 24), so hat der Recurs an die politische Landesbehörde und in dritter Instanz an das Ministerium des Innern Statt, welches letztere jedoch stets, d. i. auch in den unter b), c)

t. j. także w przypadkach pod *b*), *c*) i *d*) wyrażonych, rozstrzygać będzie tylko w porozumieniu z ministerstwem kultury krajowej i górnictwa.

Z powodów ważnych, do których w szczególności należy uniknienie kosztów może władza obwodowa otrzymać od władzy krajowej ogólne lub szczegółowe upoważnienie do rozstrzygania zamiast niej w drodze delegacyi; przeciw temu rozstrzygnięciu służy prawo rekursu do ministerstwa, jednakże przez władzę krajową, która swoją opinię przyłączyć winna.

b) Jeżeli władza krajowa powołaną jest do rozstrzygnięcia w pierwszej instancyi, (§§. 2, 9, 20, 25, 26, 30), natenczas rekurs idzie do władzy krajowej i do ministerium spraw wewnętrznych.

c) Jeżeli pierwsze rozstrzygnięcie zostawione jest władzy politycznej krajowej (§§. 21, 26, 30), natenczas dalszy rekurs tylko do rzeczonoego ministerium ma miejsce, od którego dalsze powołanie nawet w tym przypadku miejsca nie ma, jeżeli

d) jemu pozostawionem zostało prawo rozstrzygania bezpośredniego (§§. 2, 26 i 30).

Co się tycze władzy, do której, tudzież czasu, w którym rekurs podanym być ma, obowiązują w tym przedmiocie powszechne przepisy polityczne.

Dan w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia trzeciego Grudnia, roku tysiąc ósmset pięćdziesiątego drugiego, panowania Naszego w roku piątym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Thinnfeld** m. p.

Z Najwyższego rozkazu,

Ransoinet m. p.

und d) vorkommenden Fällen nur nach gepflogenen Einvernehmen mit dem Ministerium für Landescultur und Bergwesen, die Entscheidung erlässt.

Aus wichtigen Gründen, wozu insbesondere die Vermeidung von Kosten gehört, kann die Kreisbehörde von der Landesbehörde entweder im Allgemeinen oder in einzelnen Fällen die Ermächtigung erhalten, für Letztere im Delegationswege zu entscheiden, gegen welche Entscheidung die Berufung an das Ministerium, jedoch durch die Landesbehörde, welche ihr Gutachten beizufügen hat, gerichtet werden muss.

- b) In soferne eine Kreisbehörde zur Entscheidung in erster Instanz berufen ist (§§. 2, 9, 20, 25, 26, 30), so geht der Beschwerdezug an die Landesbehörde und das Ministerium des Innern;
- c) ist die erste Entscheidung der politischen Landesbehörde vorbehalten (§§. 21, 26 und 30), so findet ein weiterer Recurs nur an das genannte Ministerium Statt, von welchem eine weitere Berufung auch in dem Falle nicht mehr Platz greift, wenn
- d) demselben die unmittelbare Entscheidung überlassen ist (§§. 2, 26 und 30).

Was die Behörde, bei welcher, und die Zeit, binnen welcher ein Recurs zu überreichen ist, anbelangt, so gelten die allgemeinen politischen Vorschriften.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am dritten des Monates December in Eintausend achthundert zweiundfünfzigsten, Unserer Reiche im fünften Jahre.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Thinnfeld** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

Z A Ł Ą C Z E N I A.

Załączenie A.

Formularz.

Rota przysięgi dla personale leśniczego.

Przysięgam, iż zawsze z jak największą starannością i wiernością strzedz i chronić będę, powierzoną dozorowi memu własność lasu, iż bez względu na osobę, doniosę sumiennie o wszystkich tych, którzy w jakibądź sposób szkodę w nim wyrządzić chcą lub w rzeczy samej szkodę wyrządzają; iż w miarę potrzeby zajmę im sposobem prawnym rzeczy lub ich samych; iż bez winy, nikogo fałszywie nie zaskarżę, ani nań podejrzenia nie rzucę; iż wszelką szkodę oddalać, a wyrządzoną szkodę po sumieniu i jak najlepszej wiadomości mojej, donosić i szacować, równie jak jej wynagrodzenia w drodze prawem wskazanej, żądać będę; iż wypełnienia obowiązków moich bez wiedzy i pozwolenia przełożonych moich, wyjąwszy nieuchronną przeszkodę, nigdy niezaniebam, i z powierzonego mi dobra, każdego czasu należyty rachunek zdawać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż!

B e i l a g e n.

Beilage A.

Formulare.

Eidesformel für das Forstpersonale.

Ich schwöre, das meiner Aufsicht anvertraute Wald-Eigenthum stets mit möglichster Sorgfalt und Treue zu überwachen und zu beschützen, alle diejenigen, welche dasselbe auf irgend eine Weise zu beschädigen trachten, oder wirklich beschädigen, ohne persönliche Rücksicht gewissenhaft anzuzeigen, nach Erforderniss in gesetzmässiger Weise zu pfänden oder festzunehmen, keinen Unschuldigen fälschlich anzuklagen oder zu verdächtigen, jeden Schaden möglichst hintanzuhalten, und die verursachten Beschädigungen nach meinem besten Wissen und Gewissen anzugeben und abzuschätzen, sowie deren Abhilfe im gesetzlichen Wege zu verlangen, mich den mir aufliegenden Pflichten ohne Wissen und Genehmigung meiner Vorgesetzten, oder ohne unvermeidliche Verhinderung niemals zu entziehen, und über das mir anvertraute Gut jederzeit gehörig Rechenschaft zu geben; so wahr mir Gott helfe!

Załączanie B.

Formularz.

WYKAZ MIESIĘCZNY

przekroczeń przeciw bezpieczeństwu własności lasów i przestępstw leśnych, które podpisany w ciągu miesiąca ..... doniósł do wiadomości urzędu (władzy) .....

Liczba porządkowa	Imię i nazwisko, stan, rzemiosło lub zatrudnienie i zamieszkanie obwinionego	Oznaczenie przekroczenia, o które obwiniony został zaskarżonym	Czas (dzień i godzina), kiedy, i miejsce, gdzie przekroczenie popełnionem zostało	Kto spotkał zaskarżonego, czy tenże schwytanym został na gorącym uczynku lub obwinionym zostaje z innych spostrzeżeń, czy i którzy świadkowie zeznać to mogą, czy obwiniony przytrzymanym został, czy dał zastaw, i t. p.	Szkoda, w jaki sposób i w jakiej wysokości takowa przez przekroczenie wyrażona została	U w a g a.

*Beilage B.**Formulare.***Monatsliste**

der von dem Unterzeichneten . . . . im Laufe des Monats . . . . 18 . . .
entdeckten, und dem (der) angezeigten Uebertretungen gegen die Sicherheit des
Wald-Eigenthumes und Forstfrevel.

Forlaufende Post-Nr.	Vor- und Zuname, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung und Aufenthaltsort des Angeschuldigten	Bezeichnung der Uebertretung, deren der Angeklagte beschuldigt wird	Zeitpunkt (Tag und Stunde) wann, und Ort, wo die Uebertretung begangen wurde	Angabe, wer den Angeschuldigten betreten habe, ob derselbe auf frischer That ergriffen, oder aus anderen Wahrnehmungen beschuldigt werde, ob und welche Zeugen dafür vorhanden seien, ob der Angeschuldigte festgenommen wurde, ein Pfand gegeben hat, u. dgl.	Angabe der Art und Grösse der durch die Uebertretung verursachten Schadens	Anmerkung

Załączenie D.

Zasady, według których taryfa wynagrodzenia szkód leśnych ma być sporządzoną i szkoda wynagrodzoną.

§. 1.

Przy ustanowieniu taryfy wynagrodzenia szkód leśnych, należy rozróżnić gatunki drzewa, jako to:

1. Drzewo opałowe (na opał zwyczajny, na głównie, węgle, do czyszczenia rudy na szczapy) i
2. drzewo budowlowe i wyrobowe (pnie, kręgi, kłocce, drzewo na sprzęty i maszyny i t. d.).

Te dwa główne gatunki należy, stosownie do rodzaju drzew, jakie w pewnym miejscu najwięcej na wzgląd zasługują, ściągając w jeden oddział wszystkie te, które prawie równą wartość mają, podzielić według ich przymiotów na

- a) gatunek najlepszy,
- b) średni, i
- c) najpośledniejszy.

Za każdy z tych gatunków niższych, należy oznaczyć ceny leśne średnie, a to raz za jedną, a przy bardzo niskich cenach drzewa, za więcej stóp sześciennych stałej masy drzewa, po odciążeniu kosztów za ścięcie i obrabianie, drugi zaś raz naznaczyć te ceny za miejscowe miary sześcienne. Pierwsze ceny ściągają się do drzew stojących i mogących być ocenionemi jako pnie krągłe, przy doliczeniu kosztów obrabiania. Drugie ceny ściągają się do drzew ściętych i już potrzebnych, o ile takowe z powodu przekształcenia swego i wydarzających się przy tem odpadków, nie mogą być obrachowane jako drzewa krągłe. Drzewo skradzione w ciągu rąbania i przyrządzenia, ma być uważanem tak, jak gdyby było już zupełnie porąbane.

§. 2.

Ceny leśne średnie innych produktów leśnych, sprzedawanych w pewnych miejscach za stałe ceny, tudzież ceny za zwyczajne ich miary, należy oznaczyć tak z policzeniem kosztów wydobycia jak bez takowych.

Taryfy obejmować winny także zwyczajną płacę dzienną wyrobnika prostego, płacę za przywóz i wartość jednego morga paszy, według klas głównych jej dobroci.

§. 3.

W razie kradzieży drzewa, wynagrodzoną być ma szkoda zawsze według cen w taryfie wyznaczonych, jeżeli przytem nie obcięto lub nie oddarto wierzchołków, konarów lub gałęzi, albo jeżeli nie powybierano albo nie uszkodzono młodych latorośli.

Wspomniane ceny, płacone będą:

- 1) pojedynczo, za
  - a) drzewo już ścięte i porąbane, lub przeznaczone do ścięcia, lub przypadkowo leżące na ziemi, albo drzewo połamane;

Beilage D.**Grundsätze, nach welchen der Waldschaden-Tarif zu entwerfen, und der Schaden-Ersatz zu leisten ist.**

§. 1.

Das Holz ist bei Bestimmung des Waldschaden-Ersatz-Tarifes zu unterscheiden, als :

- 1. Feuerholz (Brenn-, Brand-, Kohl-, Rost- und Flammholz), und*
- 2. Bau- und Werkholz (Stamm-, Rund- und Klotzholz, Nutzholz, Zeugholz, Maschinenholz etc.).*

Diese beiden Hauptsorten sind ferner nach den örtlich berücksichtigungswerthen Holz-Arten, von welcher jedoch alle jene, die nahezu gleiche Werthe haben, in eine Abtheilung zusammenzufassen kommen, zu unterscheiden, und nach ihrer weiteren Beschaffenheit wieder in die

- a) beste,*
- b) mittlere, und*
- c) geringste Sorte aufzulösen.*

Für jede dieser Unter-Abtheilungen sind sodann die Wald-Durchschnittspreise, und zwar einmal für einen oder bei sehr geringen Holzpreisen auch für mehrere Kubikschuhe solider Holzmasse, nach Absug der Aufarbeitungs- und Fällungskosten, und das zweite Mal für die örtlichen Raummasse anzusetzen. Die ersteren Preise haben für stehendes und überhaupt als Rundholz leicht zu veranschlagendes Holz, unter Zurechnung etwaiger Bearbeitungskosten, in Anwendung zu kommen. Letztere gelten für das gefüllte und bereits aufgearbeitete Holz, in soferne dieses wegen seiner Umformung und der dabei sich ergebenden Abfälle auf Rundholz nicht mehr leicht zurückgeführt werden kann. Holz, welches während der Aufarbeitung und Zurichtung entfremdet würde, ist so zu betrachten, als wäre es bereits gänzlich aufgearbeitet oder zugerichtet.

§. 2.

Die Wald-Durchschnittspreise der übrigen Forstprodukte sind, falls dieselben örtlich um bestimmte Preise veräußert werden, dergleichen für die gebräuchlichen Masse, und zwar sowohl mit, als ohne Gewinnungskosten, anzusetzen.

Die Tarife haben ferner den gemeinüblichen Taglohn des gewöhnlichen Arbeiters, die bestehenden Fuhrlohne und den Werth eines Joches Hutweide, nach den vorkommenden Hauptgüte-Classen zu enthalten.

§. 3.

Bei Entwendungen von Holz, vorausgesetzt, dass nicht Gipfel, Aeste oder Zweige hierbei abgehauen oder abgerissen, oder junge Pflanzen entnommen oder beschädigt werden, ist der Schaden-Ersatz stets nach den tarifmässigen Preisen zu leisten.

Diese Preise sind zu bezahlen:

- 1. einfach für*
- a) bereits gefälltes oder aufgearbeitetes, oder zur alsbaldigen Fällung bestimmtes oder zufällig am Boden liegendes oder gebrochenes Holz;*

- b) drzewa i drążki suche lub zupełnie martwe, lub jeszcze rozkrzewić się mogące, jeżeli wyjęte będą ze stanu zamkniętego, a nie należą do gatunków szczególną wartość mających, lub gdzie niegdzie tylko między innymi gatunkami porozsadzanych;
- e) karczowania pni, jeżeli otwory przez to poczynione znowu zostały wyrównane, a pnie nie były potrzebne ku zabezpieczeniu, ani się nie spodziewano, iż na nowo puszczać będą.

2) Raz i pół tyle, za

- a) drzewa i drążki rozkrzewienne, jeżeli dwa lub więcej ohocznych wyjęte zostały ze stanu zamkniętego, a przez to oprócz widnego miejsca, nic więcej się nie stało, lub jeżeli pojedynczo wyjętymi będą ze stanu widnego;
- b) tu i owdzie pozostawione młode pnie i drzewa wysokopienne lub drzewa szczególnej wartości, znajdujące się w zamkniętych miejscach, gdzie niegdzie w mniej dobrym stanie.

3) Podwójne, za

- a) drzewa i drążki, jeżeli dwa lub więcej jedna przy drugiej wyjęte będą z miejsc widnych, lub tyle z miejsc zamkniętych, że przez to powstanie więcej jak utwór widny.
- c) pozostawione tu i owdzie młode pnie i drzewa wysokopienne lub drzewa szczególnej wartości w dobrym stanie znajdujące się tylko gdzie niegdzie;
- e) karczowanie pni, jeżeli okoliczności pod 1) wyszczególnione, wcale nie mają miejsca.

Za drzewo budowlowe i wyrobowe, należy zresztą ceny taryfowe policzać tylko przy płacy pojedynczej. Przy płacy w kwotach pojedynczych, półtoracznych lub podwójnych, należy przewyżki za takowe obliczać tylko według cen najlepszych gatunków drzewa na opał. Koszta za przywóz, jeżeli są jakie, wynagrodzić należy osobno posiadaczowi lasu.

§. 4.

W razie uszkodzeń zrzędzonych przez narębywanie i nacechowanie drzew lub drążków stojących, przez nawiercanie takowych, przez nakarbowanie, przez łażenie na drzewa za pomocą żelazek, przez wywożenie drzew i kamieni, przez obijanie drzew, lub przez odkrywanie ich korzeni, kwota wynagrodzoną być mająca, obliczoną będzie według dziesiątej części wartości całej masy pnia. Ta kwota wynagrodzoną być mająca, ustanowioną zostanie w czwartej części całej masy pnia, jeżeli drzewa i drążki stojące, z kory w jakibądź sposób obdarte będą. Jeżeli szkoda wyrządzoną była przez ścięcie, lub zerwanie wierzchołków, konarów lub gałęzi, czy to z liściem lub szpilkami, czy też bez takowych, wówczas szkoda wynagrodzoną być ma, według kwoty, odpowiadającej gatunkowi i podwójnej sześcienniej mierze drzewa, w którym szkoda zrzędzoną została.

Jeżeli się zaś obawiać należy, iż uszkodzenie drzew porost pni nadwierzonych zupełnie wstrzymać może, wówczas rzeczzone kwoty, płacone być mają półtoracznie,

- b) *dürre oder gänzlich unterdrückte, dann für wachsbare Bäume und Stangen, falls sie aus dem geschlossenen Stande vereinzelt hinweggenommen werden, und nicht besonders werthvollen, nur eingesprengt vorkommenden Holz-Arten angehören;*
- c) *Stockrodungen, wenn die hiedurch veranlassten Löcher wieder geebnet worden sind, die Stöcke nicht etwa als Schutzmittel nothwendig gewesen wären, und von ihnen keine Wieder-Ausschläge erwartet wurden.*

2. Ein- und einhalbfach, für:

- a) *wachsbare Bäume und Stangen, falls zwei oder mehrere neben einander und aus dem geschlossenen Stande, ohne hiedurch mehr als eine lichte Stellung zu veranlassen, oder einzelne, aus dem lichten Stande hinweggenommen werden;*
- b) *zerstreut übergehaltene Lassreidel und Oberhölzer oder besonders werthvolle, in geschlossenen Beständen nur eingesprengt vorkommende Hölzer, von minder entsprechender Beschaffenheit;*
- c) *Stockrodungen, wenn die unter 1. aufgezählten erleichternden Umstände nur zum Theile statthaben.*

3. Doppelt, für:

- a) *wachsbare Bäume und Stangen, falls zwei oder mehrere, neben einander aus dem lichten, oder so viele aus dem geschlossenen Stande hinweggenommen werden, dass hiedurch mehr als eine lichte Stellung veranlasst wird;*
- b) *zerstreut übergehaltene Lassreidel und Oberhölzer, oder besonders werthvolle nur eingesprengt vorkommende Hölzer von guter Beschaffenheit;*
- c) *Stockrodungen, wenn die unter 1. angeführten erleichternden Umstände in keiner Rücksicht statthaben.*

Für Bau- und Werkhölzer dürfen übrigens die tarifmässigen Preise nur bei den einfachen Zahlungen in Anwendung kommen. Bei Zahlungen im ein- und einhalbfachen oder doppelten Betrage sind die Mehrbeträge für dieselben nur nach dem Preise der besten Brennholzsorte zu veranschlagen. Allfällige Bringungskosten sind dem Waldbesitzer jedesmal insbesondere zu vergüten.

§. 4.

Bei Beschädigungen, die durch das Anhacken und Anplätzen stehender Bäume und Stangen, das Anbohren derselben, das Einhauen von Kerben, Besteigen mittelst Steigeisen, die Weiterbeförderung von Holz und Steinen, das Beklopfen und Anschlagen an dieselben, sowie durch die Entblössung von Baumwurzeln veranlasst werden, ist der Ersatzbetrag mit einem Zehnthelle des Werthes der gesamten Schaftholzmasse zu berechnen. Dieser Ersatzbetrag ist ferner dem Werthe eines Viertheiles der gesamten Schaftholzmasse gleich zu setzen, wenn stehende Bäume und Stangen wie immer entrindet werden. Werden Beschädigungen durch das Abhauen, Abschneiden oder Abreißen von Gipfeln, Aesten und Zweigen veranlasst, gleichviel, ob sich an denselben Laub oder Nadeln befinden oder nicht, so ist der Ersatzbetrag mit dem Preise, welcher der Sorte und dem doppelten Kubik-Inhalte des gefrevelten Holzes entspricht, zu bemessen.

Lassen jedoch diese Beschädigungen ein allgemeines Zurückbleiben im Holzzuwachse der verwundeten Stämme befürchten, so sind die gedachten Ersatzbeträge ein- und einhalbfach,

a nawet podwójnie wtenczas jeżeli jest obawa, iż pnie nacięte zupełnie uschną. Pręciki na miotły, pręty, łozy, kije, słabe drążki obręczowe, policzone będą jako chrust, jeżeli będą wzięte z drzewa leżącego, a oraz nie ma dla nich ustanowionych cen osobnych, jeżeli zaś wzięte będą z pni lub drążków stojących, policzone będą jako ścięte konary i gałęzie; jeżeli nakoniec młode pnie w ten sposób użytymi będą, natenczas policzyć je należy tak jak młode latorośle. Grubsze drążki obręczowe, policzone będą za drzewo wyrobowe. Jeżeli przy obdarciu kory, kora nie była odebrana przestępcom, natenczas osobno wynagrodzoną być ma. Jeżeli nie są oznaczone pewne ceny kory, wówczas każdą stopę sześcienną stałej masy kory, której na osobny cel użyć można, wynagrodzić należy podwójną wartość stopy sześcienną najlepszego gatunku drzewa opałowego, rodzaju odpowiedniego.

§. 5.

Za każdy sążeń kwadratowy ziemi, na której dopuszczono się kradzieży lub uszkodzenia młodych latorośli, należy od latorośli, mających lat dwa lub mniej, opłacić cenę pół stopy sześcienną jako wynagrodzenie szkody za latorośle mające nad dwa a mniej jak sześć lat, cenę trzech czwartych części stopy sześcienną zaś od latorośli, mających więcej jak lat sześć, należy opłacić cenę całej jednej stopy sześcienną stałej masy drzewa na opał gatunku średniego i według taryfy za drzewo stojące wyznaczonej.

Ułamki sążni kwadratowych i ułamki krajcarów, za całe uważane będą. Rzeczonne kwoty policzone będą pojedynczo, jeżeli latorośle młode skradzione lub uszkodzone zostały pojedynczo, jeżeli pozostałe nieuszkodzone rośliny znajdują się zawsze jeszcze dosyć gęsto i jeżeli uprawa, w której uszkodzenie nastąpiło, nie spowodowała nadzwyczajnych wydatków; jeżeli zaś wspomniane okoliczności, szkodę zmniejszające, albo tylko w części, albo wcale nie zachodzą, natenczas szkodę policzyć należy w kwocie półtoracznej albo podwójnej.

§. 6.

Za skradzione soki z drzew (żywicę, terpentynę, sok brzozy lub jaworowy), za owoce leśne (nasiona leśne, płonki, jagody, grzyby i spróchniałki), należy zawsze opłacać kwoty pojedyncze. Jeżeli wspomnianych przedmiotów nie odebrano przestępcom, a ceny ich nie są oznaczone, natenczas policzyć należy za każdą osobę, spotkaną przy zbieraniu, tudzież stosownie do ilości nzebieranego produktu, albo za żywicę i terpentynę, kwotę zawierającą w sobie zwyczajny najem dzienny dwa do ośmiu razy, za inne soki z drzewa, owoce leśne, grzyby, spróchniałki, policzyć należy jako wynagrodzenie czwartą część aż do całości zwykłej płacy najmu dziennego. Jeżeli przy kradzieży soków z drzewa, owoców leśnych, grzybów i spróchniałków, nastąpiło uszkodzenie drzew przez nawiercenie, narąbanie itp., natenczas szkodę tę osobno wynagrodzić należy.

§. 7.

Za obrane liście, za podściółkę, ziemię, glinę, torf, kamienie, gips, kawałki trawnika, wykopane korzenie, trawę leśną i zioła, jeżeli te płody nie będą odebrane przestępcom, a nie ma oraz pewnych cen na nie oznaczonych, policzyć należy od każdego brzemienia, czyli od tej ilości, którą osoba dorosła średniej siły bez nadzwyczajnego

und wenn das Absterben der verwundeten Stämme besorgt wird, zweifach zu bezahlen. Besenreis, Gerten, Wieden, Stöcke, schwache Reifstangen etc. sind, falls sie dem liegenden Holze entnommen werden, und für dieselben nicht besondere Preise bestehen, als Reisig wenn sie von stehenden Stämmen und Stangen genommen werden, wie abgehauene Aeste und Zweige, und wenn junge Stämmchen dazu benützt werden, gleich jungen Holzpflanzen unzurechnen. Stärkere Reifstangen sind als Werkholz zu betrachten. Wurde bei Entrindungen die Rinde den Frevlern nicht abgenommen, so ist sie abgesondert zu vergüten. Bestehen keine bestimmten Rindenpreise, so ist für jeden Kubikschuh zu besonderen Zwecken verwendbare solide Rindenmasse, sie mag stehenden oder liegenden Hölzern entnommen seyn, der doppelte Werth von einem Kubikschuh bester Brennholzsorte der betreffenden Holzart anzunehmen.

§. 5.

Für jede Wiener Quadratklaster Bodenfläche, auf welcher irgend eine Entfremdung oder Beschädigung junger Holzpflanzen stattfand, ist, und zwar bei Pflanzen bis zum vollendeten zweijährigen Alter der Preis von einem halben Kubikschuh, bei Pflanzen über den zweijährigen bis einschliesslich dem vollendeten sechsjährigen Alter von dreiviertel Kubikschuh und bei Pflanzen über das sechsjährige Alter von einem Kubikschuh solider Masse der mittleren Brennholzsorte und nach dem Tarife für stehendes Holz als Ersatzbetrag zu entrichten.

Bruchtheile von Quadratklastern und Bruchtheile von Kreuzern sind hiebei als Ganze anzunehmen. Dieser Ersatzbetrag ist einfach in Rechnung zu bringen, wenn die jungen Pflanzen vereinzelt entfremdet oder beschädigt wurden, wenn die zurückgebliebenen unbeschädigten Pflanzen sich noch immer in einem ziemlich befriedigenden Schlusse befinden, und wenn die Cultur, in welcher die Beschädigung statthatte, nicht ungewöhnliche Auslagen verursachte; er ist dagegen mit dem Ein- und Einhalbfachen, oder mit dem Doppelten zu berechnen, je nachdem die gedachten den Schaden mindernden Umstände nur zum Theile oder gar nicht obwalten.

§. 6.

Für entfremdete Baumsäfte (Harz, Terpenthin, Birken- und Ahornsaft), für Waldfrüchte (Holzsamen, Waldobst, Beeren), für Schwämme und Baummoder sind stets nur einfache Ersatzbeträge zu leisten. Wurden sie den Frevlern nicht abgenommen, und bestehen für dieselben keine bestimmten Preise, so ist für jede einzelne, bei der Sammlung betretene Person, sowie nach Massgabe der Menge des gesammelten Produktes, und zwar für Harz und Terpenthin der zwei- bis achtfache gemeinübliche Taglohn, für anderweitige Baumsäfte, Waldfrüchte, Schwämme und Baummoder, aber ein Viertel bis ein ganzer gemeinüblicher Taglohn als Ersatzbetrag anzunehmen. Hat bei der Entfremdung von Baumsäften, Waldfrüchten, Schwämmen und Baummoder eine Beschädigung der Bäume durch Anbohren, Anhauen u. dgl. stattgefunden, so ist hiefür insbesondere Ersatz zu leisten.

§. 7.

Für abgestreiftes Laub, für Bodenstreu, Erde, Lehm, Torf, Stein, Gyps, Rasenstücke, ausgegrabene Wurzeln, Waldgras und Kräuter ist, in sofern diese Produkte den Frevlern nicht abgenommen wurden, und nicht bestimmte Preise dafür bestehen, jede Traglast oder jene Menge, welche eine mittelstarke, erwachsene Person ohne übermässige An-

natężenia z lasu wynieść może, wartość części zwykłego najmu dziennego. Jeżeli rzeźczone płądy wywiezione będą za pomocą wozów, wówczas należy ciężar ocenić podług noszenia.

Kwota wynagrodzenia obliczona według taryfy lub według poprzednich prawideł opłaconą będzie :

- a) pojedynczo, za liście obrane, jeżeli liść został z drzew leżących lub z pojedynczych gałęzi stojących drzew starszych; raz i pół tyle, jeżeli wielka część korony drzew starszych lecz mniej jak połowa gałęzi, lub jeżeli pojedyncze gałęzie młodych pni obrane były; podwójnie zaś, jeżeli stojące starsze drzewa do połowy lub nad połowę, a młode pnie nad trzecią część z liści obranemi zostały;
- b) pojedynczo, jeżeli skradzioną została podseiołka, lecz nie była zebraną zupełnie na żadnem miejscu, jeżeli do zbierania nie były użytymi grabie żelazne lub motyki, lub inne narzędzia ostre, jeżeli las nie jest już młody, ani też przeznaczonym do odmłodzenia, jeżeli krótki czas przed tem nie było w nim przerębu, jeżeli grunt jest lepszego gatunku, lub jeżeli podściół znajduje się nadzwyczajnej ilości — półtora raza tyle, jeżeli jeden lub dwa warunki nie są dopełnione, jeżeli zaś więcej warunków nie jest dopełnionych, podwójnie;
- c) pojedynczo, jeżeli skradzione będą: ziemia, torf, glina, kamienie, gips, kawałek trawnika, trawa, zioła, lub przy zakazanem kopaniu korzeni, jeżeli przez to grunt nie został zmieniony ze szkodą; półtora raza tyle, jeżeli taka zmiana zrządzoną została w miarę tego, jak jest większą lub mniejszą.

§. 8.

Za każdy sążeń kwadratowy ziemi leśnej, która zostanie zmienioną szkodliwie przez otworzenie nowych lub używanie dróg, ścieżek i składek już zaniedbanych, przez założenie spustów (złobów ziemnych itp.), przez niepozwolone odprowadzanie wody, założenie węglarni etc. etc. może być jako wynagrodzenie żadaną ceną sążnia kwadratowego paszy, takiego gatunku, jaką miał grunt leśny, przed szkodliwą jego zmianą. Jeżeli się obawiać można dalszego rozszerzenia złych skutków, wówczas opłacić należy tę kwotę półtora raza lub podwójnie, w miarę tego, jak obawa jest większej lub mniejszej wagi.

Uszkodzenia drzew stojących i młodych latorośli, które się wydarzają przy takich szkodliwych zmianach gruntu leśnego, lub przez kradzież, wyszczególnione w poprzedzającym §. 7, osobno wynagrodzone być winny.

§. 9.

Od każdej sztuki bydła, które bez pozwolenia lub nad oznaczoną liczbę, rodzaj lub klasę wieku lub w miejsca ogrodzone i w czasie niepozwolonym, wpędzonym będzie do lasów obcych, można żądać następujących kwot, jako wynagrodzenia :

strengung durch Tragen aus dem Walde zu schaffen vermag, mit dem Werthe eines Vierteltheiles des gemeinüblichen Taglohnes zu berechnen. Werden die gedachten Produkte mittelst Fuhrwerke weiter geschafft, so ist die bezügliche Last nach Tragen anzuschätzen.

Der tarifmässige oder nach dem Vorstehenden bemessene Ersatzbetrag ist ferner:

- a) bei abgestreiftem Laube, wenn es von liegenden Stämmen, oder von einzelnen Aesten stehender älterer Bäume entnommen wird, einfach; wenn ein grosser Theil der Krone älterer Bäume, jedenfalls aber weniger als die Hälfte der Verzweigung oder einzelne Aeste junger Stämmchen abgestreift werden, mit dem Ein- und Einhalbfachen, und wenn stehende ältere Bäume zur Hälfte oder darüber und junge Stämmchen über ein Drittheil entlaubt werden, doppelt;
- b) bei Entfremdung von Bodenstreu, wenn diese an keiner Stelle gänzlich hinweggenommen wird, wenn keine eisernen Rechen oder Hauen, oder andere scharfe Instrumente zur Sammlung benützt werden, wenn der Holzbestand nicht mehr im jugendlichen Alter, und auch nicht zur alsbaldigen Verjüngung bestimmt ist, wenn in demselben kurz vorher keine Durchforstung statthatte, und wenn der Boden von besserer Beschaffenheit ist, oder das Streumaterial in übergrosser Menge vorkommt, einfach; wenn eine oder zwei dieser Bedingnisse nicht erfüllt sind, ein- und einhalbfach, und wenn mehrere Bedingnisse unerfüllt erscheinen, doppelt, und
- c) bei Entwendung von Erde, Torf, Lehm, Steinen, Gyps, Rasenstücken, Gras und Kräutern, und bei unerlaubtem Wurzelgraben, wenn keine nachtheilige Veränderung des Grund und Bodens dadurch veranlasst wurde, einfach; wenn jedoch eine solche Veränderung verursacht wird, je nachdem sie von geringerer oder grösserer Bedeutung ist, ein- und einhalbfach oder doppelt zu entrichten.

§. 8.

Für jede Quadratklaster Waldgrund, die durch die Bildung neuer und die Benützung ausser Gebrauch gesetzter Wege und Stege, durch die Anlage von Erdriesen (Erdgefährten u. dgl.), die unbefugte Ableitung von Wässern, die Anlage von Kohlstätten etc. nachtheilig verändert wird, kann der Preis einer Quadratklaster Hutweide von einer Beschaffenheit, wie sie der Waldboden vor seiner nachtheiligen Veränderung besass, als Ersatzbetrag gefordert werden. Ist eine weitere Verbreitung der dadurch veranlassten üblen Folgen mit Grund zu besorgen, so ist jedoch dieser Betrag, je nachdem die Besorgniss von geringerer oder grösserer Bedeutung erscheint, ein- und einhalbfach — oder doppelt zu bezahlen.

Beschädigungen an stehenden Bäumen und jungen Holzpflanzen, welche bei derlei nachtheiligen Veränderungen des Waldgrundes oder durch die im vorstehenden §. 7 aufgezählten Entfremdungen statthaben, sind insbesondere zu vergüten.

§. 9.

Für jedes Stück Vieh, welches ohne Berechtigung, oder mit Ueberschreitung der festgesetzten Zahl, Gattung oder Altersklasse, oder in verhegte Orte und zur unerlaubten Zeit in fremde Wälder getrieben wird, können nachstehende Betrüge als Ersatz angesprochen werden:

	Cenę:
od konia, mułu lub osła, przynajmniej półwyrostłych	8
od niedorosłych do połowy	6
od sztuki bydła rogatego najmniej pół wyrosłego	4
od niedorosłego do połowy	3
od kozy lub kozła bez różnicy	2
od świni	1
od owcy	1
od jednej sztuki drobiu	1/4

stopy sześcienną masy drzewa na pniu będącego, średniego gatunku i rodzaju znajdującym się w odpowiedniej, lub, jeżeli są golistny w graniczącej części lasu, jeżeli cena drzewa nie wynosi mniej jak 1 kr. m. k. na stopę sześcienną masy stałej drzewa. Jeżeliby ta cena wynosiła mniej, wówczas za każdą stopę sześcienną stałej masy drzewa, policzoną być może kwota wynagrodzenia 1. kr. m. k.

Wyszczególnione kwoty, opłacone będą półtora raza, jeżeli miejsca ogrodzone są bardzo młodego porostu lub uprawy, lub też jeżeli tyle bydła na paszę wypędzonym zostanie, ile tego gospodarstwo leśne przypuszcza, lub jeżeli gatunek ziemi, pora, lub udowodnione dłuższe trwanie lub powtarzanie takiego niepotrzebnego wpędzenia, spowodują większe uszkodzenie; podwójne zaś, jeżeli zachodzą dwa lub więcej takich okoliczności uciążających.

Osobnego wynagrodzenia za uszkodzone młode rośliny i zepsute uprawy, nie można żądać, oprócz wyż rzeczonych kwot wynagrodzenia. Wolno jest jednakże skarżącemu, żądać jednego lub drugiego.

§. 10.

W razie uszkodzeń, które w poprzedzających §§^{ch} nie są szczególnie wyrażone, należy oszacowanie wynagrodzenia pojedynczego lub kilkakrotnego uczynić według tych punktów, które podają na rękę wyliczone podobne uszkodzenia.

§. 11.

Jeżeli skradzione produkta leśne zostały zwrócone właścicielom lasów, natenczas można tylko żądać takiej kwoty jako wynagrodzenie, którąby opłacić wypadło, oprócz rzeczonyj pojedynczej kwoty.

<i>der Preis von</i>	
<i>für ein Pferd, ein Maulthier oder einen Esel, die wenigstens halb erwachsen sind . . . . .</i>	8
<i>die noch nicht halb erwachsen sind . . . . .</i>	6
<i>für ein Stück Hornvieh, das wenigstens halb erwachsen ist . . . .</i>	4
<i>das noch nicht halb erwachsen ist . . . . .</i>	3
<i>für eine Ziege (Geiss oder Bock) ohne Unterschied . . . . .</i>	2
<i>für ein Schwein . . . . .</i>	1
<i>für ein Schaf . . . . .</i>	1
<i>für ein Stück Federvieh . . . . .</i>	1/4

Kubikschuh am Stocke befindlicher Holzmasse mittlerer Brennholzsorte der in den betreffenden, oder bei allfälligen Blößen, in dem angränzenden Bestande vorherrschenden oder berücksichtigungswertheren Holzart, vorausgesetzt jedoch, dass der fragliche Holzpreis nicht weniger als Einen Kreuzer Conventions-Münze für Einen Kubikschuh solider Holzmasse betrage. Würde dieser noch weniger betragen, so könnte statt je eines Kubikschuhes solider Holzmasse Ein Kreuzer Conventions-Münze als Entschädigungsbetrag in Anspruch genommen werden.

Diese Ersatzbeträge sind ferner dann, wenn die verhegten Orte noch ganz junge natürliche Nachwüchse oder Culturen sind, oder wenn ohnehin schon so viel Weidevieh in den Wald getrieben wird, als wirthschaftlich zulässig ist, oder, wenn Bodenbeschaffenheit und Witterung, sowie eine nachgewiesene längere Dauer oder Wiederholung eines solchen unberechtigten Eintriebes eine grössere Beschädigung begründen, ein- und einhalbfach, und wenn zwei oder mehrere dieser erschwerenden Umstände statthaben, doppelt zu bezahlen.

Eine besondere Vergütung für die beschädigten jungen Pflanzen und verdorbenen Culturen kann nebst den gedachten Ersatzbeträgen nicht angesprochen werden. Es steht jedoch dem Kläger frei, Eines oder das Andere in Anspruch zu nehmen.

§. 10.

Bei Beschädigungen, die im Vorstehenden nicht namentlich berücksichtigt sind, hat die Anschätzung einer ein- oder mehrfachen Vergütung nach jenen Anhaltspuncten zu geschehen, welche die aufgezählten ähnlichen Beschädigungen anhandgeben.

§. 11.

Sind die entfremdeten Forstprodukte den Wald-Eigenthümern, wie immer zurückgestellt worden, so kann nur jener Ersatzbetrag gefordert werden, welcher ausser dem bezüglichen einfachen Betrage zu entrichten ist.

